EIROPAS SAVIENĪBAS CIVILDIENESTA TIESAS SPRIEDUMS (plēnums)

2010. gada 1. jūlijā *

Civildienests — Ierēdņi — Apgādnieka zaudējuma pensija — Civildienesta noteikumu 79. pants — Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 18. pants — Pārdzīvojušais laulātais — Divu personu atzīšana par pārdzīvojušo laulāto — Samazināšana par 50 % — Tiesiskā paļāvība — Savstarpējas atbilstības prasība

Lieta F-45/07

par prasību, kas celta atbilstoši EKL 236. pantam un EAEKL 152. pantam,

Wolfgang Mandt , ar dzīvesvietu Kreictālē [*Kreuztal*] (Vācija), ko pārstāv B. Kolba [*B. Kolb*], advokāte,

prasītājs,

pret

Eiropas Parlamentu, ko sākotnēji pārstāvēja K. Zejdova [*K. Zejdová*], J. F. de Vahters [*J. F. de Wachter*] un U. Rēslains [*U. Rösslein*], pārstāvji, pēc tam – J. F. de Vahters, K. Zejdova un S. Seira [*S. Seyr*], pārstāvji,

atbildētājs,

ko atbalsta

Kurt-Wolfgang Braun-Neumann , kurš miris 2009. gada 9. oktobrī un kura vienīgā mantiniece ir ***Shirley Meyer*** , ar dzīvesvietu Bedburghauā [*Bedburg-Hau*] (Vācija), kas pārņem mantojuma atstājēja prasījumus un ko pārstāv P. Ams [*P. Ames*], advokāts,

persona, kas iestājusies lietā.

CIVILDIENESTA TIESA (plēnums)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs P. Mahonijs [*P. Mahoney*], palātas priekšsēdētājs S. Žervazonī [*S. Gervasoni*], tiesneši H. Krepels [*H. Kreppel*], H. Tagars [*H. Tagaras*] (referents) un Š. van Rapenbušs [*S. Van Raepenbusch*],

sekretāre V. Hakenberga [*W. Hakenberg*],

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 9. jūnija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

1 Ar prasības pieteikumu, kas pa faksu Civildienesta tiesas kancelejā iesniegts 2007. gada 16. maijā (oriģināls iesniegts tā paša gada 21. maijā), V. Mants [*W. Mandt*] būtībā lūdz atcelt Eiropas Parlamenta iecēlējinstitūcijas (turpmāk tekstā – "iecēlējinstitūcija") 2007. gada 8. februāra lēmumu, ar kuru tika noraidīta viņa iesniegtā sūdzība par 2006. gada 8. septembra lēmumu, ar ko Parlaments nolēma no 2006. gada 1. aprīļa par 50 % samazināt apgādnieka zaudējuma pensiju, kuru viņš saņēma kā bijušās Parlamenta ierēdnes nelaiķes Mantes [*Mandt*], dzimusi Neimane [*Neumann*] (turpmāk tekstā – "nelaiķe Neimane"), pārdzīvojušais laulātais. Šīs samazināšanas iemesls bija tāds, ka ar 2006. gada 8. septembra lēmumu, apmierinot nelaiķa Brauna-Neimaņa [*Braun-Neumann*] lūgumu piešķirt arī viņam apgādnieka zaudējuma pensiju kā nelaiķes Neimanes pārdzīvojušajam laulātajam, Parlaments šādu pensiju 50 % apmērā viņam nolēma piešķirt no 2006. gada 1. aprīļa.

Atbilstošās tiesību normas

2 Eiropas Savienības Civildienesta noteikumu (turpmāk tekstā – "Civildienesta noteikumi") 79. pantā ir noteikts:

"Ierēdņa vai bijušā ierēdņa pārdzīvojušā laulātā [pārdzīvojušais laulātais] VIII pielikuma 4. nodaļā paredzētajā veidā ir tiesīga [tiesīgs] saņemt apgādnieka zaudējuma pensiju, kas līdzvērtīga 60 % no izdienas pensijas vai invaliditātes pabalsta, kādu maksāja mirušajam [laulātajam], vai, neatkarīgi no dienesta ilguma vai vecuma, kāda būtu maksājama viņam, ja viņam uz to būtu tiesības nāves brīdī.

[..]"

3 Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 18. pantā ir paredzēts:

"Ja bijušais ierēdnis saņēma izdienas pensiju, tad pārdzīvojušais laulātais, ar nosacījumu, ka, pirms ierēdnis atstāja dienestu iestādē, pāris jau bija precējies un laulība bija ilgusi vismaz vienu gadu, [..] ievērojot 22. panta noteikumus, ir tiesīgs saņemt apgādnieka zaudējuma pensiju 60 % apmērā no izdienas pensijas, ko ierēdnis saņēma nāves dienā. Apgādnieka zaudējuma pensijas minimālais apmērs ir 35 % no pēdējās pamatalgas; taču apgādnieka zaudējuma pensija nekādā gadījumā nepārsniedz izdienas pensijas summu, kuru laulātais [ierēdnis] saņēma nāves dienā.

[..]"

4 Šo Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 22. pantā ir noteikts:

"Ja ierēdnim paliek pārdzīvojušais laulātais, kā arī bāreņi [bērni] no iepriekšējās laulības vai arī citi tiesību pārņēmēji, kopējo pensiju, kas aprēķināta tā, it kā visas šīs personas būtu pārdzīvojušā laulātā apgādībā, sadala starp dažādajām attiecīgajām personām proporcionāli pensijām, kuras būtu atsevišķi izmaksājamas katrai no šīm kategorijām.

[..]"

5 [Civildienesta noteikumu] VIII pielikuma 27. pantā ir noteikts:

"Ierēdņa vai bijušā ierēdņa šķirtais laulātais ir tiesīgs saņemt apgādnieka zaudējuma pensiju, kas paredzēta šajā nodaļā, ar nosacījumu, ka bijušā laulātā nāves gadījumā [tas] var pamatot savas tiesības saņemt no viņa uzturnaudu [uzturlīdzekļus], pamatojoties vai nu uz tiesas rīkojumu, vai oficiāli reģistrētu vienošanos, kas spēkā starp viņu un viņa bijušo laulāto.

Tomēr apgādnieka zaudējuma pensija nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt uzturnaudas [uzturlīdzekļu] apmēru, kas maksāta bijušā laulātā nāves brīdī, minēto summu koriģējot saskaņā ar Civildienesta noteikumu 82. pantā noteikto kārtību.

Šķirtā laulātā tiesības saņemt apgādnieka zaudējuma pensiju izbeidzas, ja viņš vai viņa atkārtoti apprecas pirms sava bijušā laulātā nāves. Atkārtotu laulību gadījumā pēc bijušā laulātā nāves, piemēro 26. pantu."

6 Saskaņā ar Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 28. pantu:

"Ja mirušajam ierēdnim ir vairāki šķirti laulātie ar tiesībām saņemt apgādnieka zaudējuma pensiju vai viena [viens] vai vairāki šķirti laulātie un pārdzīvojušais laulātais ar tiesībām saņemt apgādnieka zaudējuma pensiju, minēto pensiju sadala proporcionāli attiecīgo laulību ilgumam. Šajos gadījumos piemēro 27. panta otrās un trešās daļas noteikumus.

[..]"

Prāvas rašanās fakti

7 Nelaiķe Neimane, kas savulaik bija Parlamenta ierēdne, un nelaiķis Brauns-Neimanis, abi Vācijas pilsoņi, bija apprecējušies Štraubingā [*Straubing*] (Vācija) 1993. gada 3. maijā un iekārtojušies uz dzīvi Andenē [*Andenne*] (Beļģija). Prasītājs norāda, ka nelaiķis Brauns-Neimanis esot bijis izdarījis krimināLsodāmas darbības, par kurām viņam esot ticis piemērots cietumsods, pēc kura izciešanas viņš esot uzturējies psihiatriskajā slimnīcā.

8 Nelaiķis Brauns-Neimanis un viņa sieva kopā dzīvoja tikai īsus laika posmus viena gada laikā pēc laulības noslēgšanas, un tā tika šķirta ar aizmugurisku *Tribunal de première instance de Namur* [Namīras Pirmās instances tiesas] (Beļģija) 1995. gada 6. septembra spriedumu par laulības šķiršanu, kurš pēc tam šajā valstī ieguva *res judicata* spēku.

9 Nelaiķes Neimanes Vācijā iesniegtais pieteikums par šī *Tribunal de première instance de Namur* sprieduma par laulības šķiršanu atzīšanu pēdējā instancē ar *Bayerisches Oberstes Landesgericht* (Bavārijas federālās zemes Augstākā tiesa, Vācija) 1999. gada 11. oktobra rīkojumu tika noraidīts. Atteikums atzīt spriedumu galvenokārt bija balstīts uz to, ka tiesvedībā, kurā tika taisīts minētais spriedums par laulības šķiršanu, netika ievērotas nelaiķa Brauna-Neimaņa tiesības uz aizstāvību, jo viņam, atrodoties ieslodzījuma vietā Vācijā, pavēste ierasties uz tiesas sēdi tika piegādāta ar nokavēšanos.

10 2000. gada 25. aprīlī Ņujorkā (ASV) prasītājs bija noslēdzis laulību ar nelaiķi Neimani.

11 2001. gadā nelaiķe Neimane bija aizgājusi pensijā un šajā sakarā saņēmusi izdienas pensiju. Uz dzīvi Vācijā – kā apgalvo prasītājs – viņa pārcēlās no 2002. gada aprīļa. Tomēr Andenes pilsētas izsniegtajā "apliecībā par bijušajām dzīvesvietām" ("certificat de résidence historique"), kuru prasītājs iesniedza pēc tiesas sēdes (skat. šī sprieduma 33. punktu), ir norādītas adreses tikai Beļģijā.

12 2003. gadā Vācijā nelaiķis Brauns-Neimanis bija uzsācis šķiršanās procesu, lūdzot šķirt viņa laulību ar nelaiķi Neimani.

13 Nelaiķe Neimane nomira Vācijā 2004. gada 25. jūlijā.

14 2004. gada 11. augustā prasītājs lūdza viņam piešķirt apgādnieka zaudējuma pensiju, un Parlaments šo lūgumu apmierināja 23. septembrī, piešķirot šo pensiju no tā paša gada 1. novembra.

15 Ar *Amtsgericht-Familiengericht-Merzig* (Mercigas Ģimenes lietu pirmās instances tiesa, Vācija) 2004. gada 25. augusta spriedumu nelaiķa Brauna-Neimaņa prasība par laulības šķiršanu tika apmierināta, tomēr šī tiesa 2005. gada 21. janvāra rīkojumā konstatēja, ka šķiršanās tiesvedība ir zaudējusi spēku, jo nelaiķes Neimanes un nelaiķa Brauna-Neimaņa laulība ir izbeigusies, 2004. gada 25. jūlijā iestājoties laulātās nāvei.

16 Tomēr laulāto Neimanes un Brauna-Neimaņa ģimenes grāmatā, kuru izdevušas Vācijas kompetentās iestādes, 2005. gada 19. janvārī tika veikts ieraksts, ka laulātā "ir precējusies arī" ar prasītāju, norādot arī šīs laulības vietu un datumu. Turklāt 2006. gada 6. aprīlī analoģisks ieraksts tika izdarīts laulāto V. Manta un Neimanes ģimenes grāmatā, konstatējot nelaiķes Neimanes pirmo laulību.

17 Turklāt *Amtsgericht Siegen* (Zīgenes Pirmās instances tiesa, Vācija), kurā vērsās *Landrat des Kreises Siegen-Wittgenstein Standesamtsaufsicht* (Zīgenes-Vitgenšteinas apgabala padome – iestāde, kas pilda civilstāvokļa pārraudzības funkcijas; Vācija), ar 2006. gada 25. janvāra rīkojumu konstatēja, ka ir jālabo nelaiķes Neimanes miršanas apliecība, lai tajā kā viņas laulātais tiktu norādīts ne tikai V. Mants, bet arī nelaiķis Brauns-Neimanis. Šādi labota miršanas apliecība tika izdota 2006. gada 23. martā.

18 Parlaments norāda, ka nelaiķis Brauns-Neimanis 2006. gada 29. martā lūdza viņam kā nelaiķes Neimanes pārdzīvojušajam laulātajam piešķirt apgādnieka zaudējuma pensiju; kopā ar šo lūgumu nelaiķis Brauns-Neimanis iesniedza Parlamentam *Amtsgericht Siegen* 2006. gada 25. janvāra rīkojumu, kā arī šī rīkojuma rezultātā laboto miršanas apliecību.

19 2006. gada 8. septembra vēstulē iecēlējinstitūcija informēja nelaiķi Braunu-Neimani par lēmumu no 2006. gada 1. aprīļa izmaksāt viņam 50 % no apgādnieka zaudējuma pensijas par nelaiķi Neimani. Tās pašas dienas vēstulē iecēlējinstitūcija norādīja prasītājam, ka apgādnieka zaudējuma pensija, kas viņam bija piešķirta 100 % apmērā, no 2006. gada 1. aprīļa tiks samazināta līdz 50 % un, sākot no šī datuma, pārējos 50 % saņems nelaiķis Brauns-Neimanis kā nelaiķes Neimanes pārdzīvojušais laulātais; šīs pašas dienas vēstulē Parlaments darīja zināmu prasītājam, ka atbilstoši civilstāvokļa reģistra datiem par nelaiķi Neimani viņa savas nāves brīdī bija precējusies gan ar viņu, gan ar nelaiķi Braunu-Neimani, piebilstot, ka tā ir izskatījusi arī *Tribunal de première instance de Namur* spriedumu par laulības šķiršanu, kā arī *Bayerisches Oberstes Landesgericht* spriedumu. Vēlāk, 2006. gada 18. oktobrī, Parlaments noteica nelaiķa Brauna-Neimaņa tiesības, no 2006. gada 1. aprīļa viņam piešķirot 50 % no apgādnieka zaudējuma pensijas par nelaiķi Neimani.

20 Prasītājs par attiecībā uz viņu pieņemto 2006. gada 8. septembra lēmumu iesniedza sūdzību, kuru viņa pārstāvis nosūtīja 2006. gada 13. septembra vēstulē, to vēlāk papildinot ar 5. oktobra vēstuli; prasītājs detalizēti pauda Parlamentam savus argumentus arī 2006. gada 30. septembra un 4. oktobra vēstulēs. Ar 2007. gada 8. februāra lēmumu iecēlējinstitūcija, atsaucoties uz šīm četrām vēstulēm, noraidīja prasītāja sūdzību.

21 Savukārt nelaiķis Brauns-Neimanis pēc tam, kad daļēji tika apmierināta viņa sūdzība par puses no apgādnieka zaudējuma pensijas izmaksāšanu ar atpakaļejošu datumu par laika posmu no 2004. gada 1. augusta līdz 2006. gada 31. martam, cēla prasību Civildienesta tiesā, būtībā lūdzot viņam izmaksāt otru šīs pensijas daļu ar atpakaļejošu datumu no 2004. gada 1. augusta. Ar 2008. gada 23. maija rīkojumu Civildienesta tiesa noraidīja šo prasību kā nepieņemamu (rīkojums lietā F-79/07 *Braun-Neumann*/Parlaments, Krājums-CDL, I-A-1-181. un II-A-1-957. lpp.); nelaiķa Brauna-Neimaņa pret šo rīkojumu iesniegtā apelācijas sūdzība tika noraidīta ar Pirmās instances tiesas 2009. gada 15. janvāra rīkojumu lietā T-306/08 P *Braun-Neumann*/Parlaments (Krājums-CDL, I-B-1-1. un II-B-1-1. lpp.).

Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība

22 Prasītājs lūdz Civildienesta tiesu:

— atcelt iecēlējinstitūcijas 2007. gada 8. februāra lēmumu;

— piespriest Parlamentam no 2006. gada 1. aprīļa viņam izmaksāt papildus 50 % no apgādnieka zaudējuma pensijas par viņa sievu – nelaiķi Neimani un turpināt viņam maksāt šo summu ik mēnesi.

23 Turklāt prasītājs lūdz Civildienesta tiesu:

— atļaut izmantot vācu valodu kā tiesvedības valodu saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 35. panta 2. punkta c) apakšpunktu.

24 Kaut arī sava prasības pieteikuma sākumā prasītājs lūdz piešķirt arī juridisko palīdzību, šī paša prasības pieteikuma tekstā viņš tomēr galu galā norāda, ka viņa pieteikums šajā sakarā tiks iesniegts vēlāk. Tomēr prasītājs vēlāk nav iesniedzis pieteikumu par juridisko palīdzību.

25 Parlaments lūdz Civildienesta tiesu:

— atzīt prasību par daļēji nepieņemamu;

— pārējā daļā prasību noraidīt kā nepamatotu;

— lemt par tiesāšanās izdevumiem atbilstoši tiesībām.

26 Ar 2007. gada 30. novembra un 2008. gada 30. aprīļa vēstulēm Civildienesta tiesa atbilstoši Reglamenta 55. un 56. pantam lūdza lietas dalībniekus izteikties un iesniegt apsvērumus par konkrētiem prāvas aspektiem. Lietas dalībnieki šos procesa organizatoriskos pasākumus izpildīja noteiktajā termiņā.

27 2008. gada 24. oktobra vēstulēs Civildienesta tiesa informēja lietas dalībniekus, ka tā atbilstoši Reglamenta 111. panta 1. punktam apsver iespēju uzaicināt iestāties lietā nelaiķi Braunu-Neimani, un tiem lūdza par to iesniegt savus apsvērumus. Prasītājs informēja Civildienesta tiesu, ka viņš atsakās iesniegt apsvērumus šajā sakarā, bet Parlaments noteiktajā termiņā norādīja, ka tam principā nav iebildumu pret šādu uzaicinājumu.

28 Ar 2008. gada 21. novembra vēstuli Civildienesta tiesa aicināja nelaiķi Braunu-Neimani izteikties par viņam adresēto uzaicinājumu iestāties lietā. Atbildot nelaiķis Brauns-Neimanis paziņoja, ka vēlas iestāties lietā Parlamenta prasījumu atbalstam.

29 2008. gada 16. decembra vēstulēs Civildienesta tiesa uzdeva lietas dalībniekiem jautājumu, vai tie vēlas, lai konkrēti lietas materiālos iekļautie dokumenti, kurus tie uzskata par slepeniem vai konfidenciāliem, netiktu darīti zināmi nelaiķim Braunam-Neimanim. Parlaments norādītajā termiņā Civildienesta tiesai norādīja, ka tam nav šādu dokumentu; prasītājs neatbildēja uz Civildienesta tiesas uzaicinājumu.

30 Ar Civildienesta tiesas priekšsēdētāja 2009. gada 3. marta rīkojumu, kurš lietas dalībniekiem tika paziņots tā paša gada 4. martā, nelaiķim Braunam-Neimanim tika atļauts iestāties šajā lietā Parlamenta prasījumu atbalstam.

31 Savā iestāšanās rakstā, kurš tika iesniegts 2009. gada 20. aprīlī, nelaiķis Brauns-Neimanis lūdza Civildienesta tiesu prasību noraidīt. Ar 2009. gada 30. aprīļa vēstulēm Civildienesta tiesa norādīja pamata lietas dalībniekiem, ka tie var atbildēt uz iestāšanās rakstu mutvārdu procesa ietvaros.

32 Tiesas sēdē pamata lietas dalībnieki un persona, kas iestājusies lietā, lūdza atļauju iesniegt jaunus dokumentus un pierādījumus šajā tiesvedībā. Pēc tiesas sēdes Civildienesta tiesas priekšsēdētājs norādīja, ka mutvārdu process vēl nav pabeidzams.

33 Ar 2009. gada 17. jūnija vēstulēm Civildienesta tiesa informēja lietas dalībniekus, ka pastāv iespēja konkrētā termiņā iesniegt tiesas sēdē minētos dokumentus. Prasītājs un nelaiķis Brauns-Neimanis iesniedza dažādus dokumentus, tos atsūtot pa pastu. Starp nelaiķa Brauna-Neimaņa iesniegtajiem dokumentiem ir, pirmkārt, viņam adresētā prasītāja 1997. gada 22. septembra vēstule, kurā tika pieprasīts, lai nelaiķis Brauns-Neimanis liek mierā "viņa sievu" ("meine Frau"), otrkārt, *Amtsgericht Nürnberg* (Nirnbergas Pirmās instances tiesa, Vācija) 1999. gada 10. decembra nolēmums, ar kuru nelaiķei Neimanei tika piespriests ik mēnesi maksāt 400 Vācijas markas (DEM) kā uzturlīdzekļus laulātā atbalstam, treškārt, *Landgericht Koblenz* (Koblencas apgabaltiesa, Vācija) 2007. gada 27. novembra aizmuguriskais spriedums, ar kuru nelaiķes Neimanes dēlam tika piespriests izmaksāt prasītājam mantojuma rezervi EUR 150 000 apmērā, un, ceturtkārt, *Staatsanwaltschaft Siegen* (Zīgenes Prokuratūra, Vācija) 2006. gada 16. februāra vēstule, kas adresēta nelaiķim Braunam-Neimanim un ar ko viņš tiek informēts, ka viņa sūdzība par divvīrību, kuru viņš iesniedza pret prasītāju 2005. gada 17. martā, ir izbeigta noilguma dēļ.

34 Turklāt 2009. gada 10. jūlijā Civildienesta tiesa veica procesa papildu organizatoriskos pasākumus, kuri tika veikti noteiktajos termiņos.

35 2009. gada 11. septembrī Civildienesta tiesa noteica tā paša gada 25. septembri par termiņu lietas dalībnieku iespējamo apsvērumu iesniegšanai par šī sprieduma 33. punktā minēto dokumentu iesniegšanu un to saturu. Tikai prasītājs ir iesniedzis šādus apsvērumus, kuros viņš it īpaši norāda, ka neatceras par iepriekš minētās 1997. gada 22. septembra vēstules esamību, un norāda, ka *Landgericht Koblenz* 2007. gada 27. novembra lēmums ir pieņemts, pamatojoties uz kļūdainām nelaiķa Brauna-Neimaņa sniegtajām norādēm.

36 Personas, kas iestājusies lietā, pārstāvis informēja Civildienesta tiesu par nelaiķa Brauna-Neimaņa nāvi, kas iestājās 2009. gada 9. oktobrī, un iesniedza miršanas apliecības kopiju.

37 2009. gada 12. novembrī Civildienesta tiesa noteica tā paša gada 26. novembri par termiņu, kurā, pirmkārt, pamata lietas dalībniekiem jāiesniedz savi iespējamie apsvērumi par nelaiķa Brauna-Neimaņa nāves ietekmi uz izskatāmo lietu un, otrkārt, Brauna-Neimaņa pārstāvim jāpaziņo Civildienesta tiesai par [nelaiķa] tiesību pārņēmēju iespējamo tiesvedības turpināšanu.

38 Ar Civildienesta tiesas kancelejai 2009. gada 12. novembrī iesniegtu vēstuli Parlaments paziņoja Civildienesta tiesai, ka pēc Brauna-Neimaņa nāves ar 2009. gada 11. novembra lēmumu tas ir grozījis V. Manta apgādnieka zaudējuma pensijas apmēru tā, ka no 2009. gada 1. novembra viņam tiek izmaksāta visa apgādnieka zaudējuma pensija par nelaiķi Neimani.

39 Ar Civildienesta tiesas kancelejā 2009. gada 25. novembrī iesniegtu vēstuli prasītājs iesniedza savus apsvērumus par Brauna-Neimaņa nāves ietekmi uz šo tiesvedību. Viņš it īpaši uzskata, ka Brauna-Neimaņa nāve nenozīmē, ka juridiskās situācijas izvērtējums šajā lietā būtu kļuvis citādāks. Tomēr apstāklis, ka no šī brīža apgādnieka zaudējuma pensija pilnībā tiek izmaksāta prasītājam, būtu jāuzskata par norādi uz viņa apgalvojumu pamatotību; Parlaments vēlreiz esot atzinis, ka nelaiķes Neimanes un nelaiķa Brauna-Neimaņa laulība ir tikusi šķirta, kā arī to, ka nelaiķes Neimanes un V. Manta laulība ir bijusi likumīga. No tā prasītājs secina, ka viņa tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju 100 % apmērā pastāvēja arī pagātnē – laika posmā no Neimanes nāves līdz prasības celšanas brīdim, katrā ziņā – laikā no 2004. gada 1. augusta līdz 2006. gada 1. aprīlim.

40 2009. gada 26. novembrī Parlaments iesniedza savus apsvērumus par Brauna-Neimaņa nāves ietekmi uz izskatāmo lietu, it īpaši norādot, ka, tāprāt, jautājums, vai V. Mants ir atzīstams par vienīgo pārdzīvojušo laulāto vai arī apgādnieka zaudējuma pensija bija jāsadala starp V. Mantu un nelaiķi Braunu-Neimani, paliek neatbildēts pat pēc šīs pēdējās personas nāves.

41 Ar Civildienesta tiesas kancelejai 2009. gada 26. novembrī iesniegtu vēstuli personas, kas iestājusies lietā, pārstāvis paziņoja Civildienesta tiesai, ka, pirmkārt, no nelaiķa Brauna-Neimaņa testamenta izriet, ka Šērlija Meijere [*Shirley Meyer*] ir viņa vienīgā universālā mantiniece, un, otrkārt, ka viņa šajā statusā vēlas pārņemt personas, kas iestājusies lietā, tiesības šajā tiesvedībā. Personas, kas iestājusies lietā, pārstāvja vēstulei bija pievienota 2008. gada 7. janvāra testamenta kopija un *Amtsgericht Merzig* [Mercigas pirmās instances tiesas] – mantojuma jautājumos kompetentās tiesas – 2009. gada 3. novembra sēdes protokola kopija. Šajā pašā vēstulē personas, kas iestājusies lietā, pārstāvis apņēmās iesniegt savu jauno pilnvaru vēlāk; tas tika izdarīts 2009. gada 9. decembrī.

42 2010. gada 5. janvārī tika pabeigts mutvārdu process un tika uzsākta šīs lietas izvērtēšana.

Prāvas priekšmets

43 Savu prasījumu pamatojumam prasītājs lūdz atcelt iecēlējinstitūcijas 2007. gada 8. februāra lēmumu, ar kuru ir noraidīta viņa sūdzība. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka prasījumi atcelt tiesību aktus, kas formāli vērsti pret lēmumu, ar kuru ir noraidīta sūdzība, gadījumā, ja šim lēmumam nav autonoma satura, nozīmē, ka Civildienesta tiesā tiek apstrīdēts akts, pret kuru ir iesniegta sūdzība (Tiesas 1989. gada 17. janvāra spriedums lietā 293/87 *Vainker*/Parlaments, *Recueil*, 23. lpp., 8. punkts; Pirmās instances tiesas 1992. gada 10. decembra spriedums lietā T-33/91 *Williams*/Revīzijas palāta, *Recueil*, II-2499. lpp., 23. punkts, un 2006. gada 6. aprīļa spriedums lietā T-309/03 *Camós Grau*/Komisija, Krājums, II-1173. lpp., 43. punkts; Civildienesta tiesas 2009. gada 4. jūnija spriedums lietā F-11/08 *Mölling*/*Europol*, Krājums-CDL, I-A-1-159. un II-A-1-899. lpp., 27. punkts). Šajā lietā prasītāja sūdzība, kuru iecēlējinstitūcija noraidīja 2007. gada 8. februārī, bija vērsta pret 2006. gada 8. septembra lēmumu, ar kuru no 2006. gada 1. aprīļa par 50 % tika samazināta apgādnieka zaudējuma pensija par nelaiķi Neimani. Tā kā 2007. gada 8. februāra lēmumam nav autonoma satura, jo tajā tikai apstiprināts 2006. gada 8. septembra lēmums un turklāt būtībā, bet izvērstāk pārņemts iepriekšējā lēmuma pamatojums, ir jāuzskata, ka prasība ir vērsta tikai pret 2006. gada 8. septembra lēmumu, kurš ir pieņemts attiecībā uz prasītāju (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums").

44 Runājot par prasītāja lūgumu atļaut izmantot vācu valodu kā tiesvedības valodu, ir jāatgādina, ka atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 35. panta 1. un 2. punktam, kas ir piemērojams prasības pieteikuma iesniegšanas dienā, tiesvedības valodu no 23 oficiālajām Eiropas Savienības valodām izvēlas prasītājs, izņemot šī reglamenta 35. panta 2. punkta a)–c) apakšpunktā noteiktos gadījumus, kuri nav piemērojami šajā lietā. Katrā ziņā atbilstoši Civildienesta tiesas Reglamenta 29. pantam, kurš ir piemērojams, sākot no 2007. gada 1. novembra, Civildienesta tiesai piemēro Vispārējās tiesas Reglamenta noteikumus par valodu lietojumu, proti, šī pēdējā dokumenta iepriekš minētos 35. panta 1. un 2. punkta noteikumus. Tātad šajā lietā Civildienesta tiesai nav jālemj par prasītāja lūgumu atļaut izmantot vācu valodu kā tiesvedības valodu, jo prasītājs pēc savas iniciatīvas var izvēlēties vācu valodu kā tiesvedības valodu, ko tas turklāt ir izdarījis.

45 Turklāt jākonstatē, ka Brauna-Neimaņa nāves, kas iestājās 2009. gada 9. oktobrī, dēļ nav zudis Civildienesta tiesā izskatāmās prāvas priekšmets, izņemot attiecībā uz prasījumiem piespriest Parlamentam izmaksāt summas par laika posmu pirms 2009. gada 31. oktobra; faktiski prasītājs no tā brīža saņem visu apgādnieka zaudējuma pensiju par nelaiķi Neimani (skat. šī spieduma 38. punktu). Tādējādi tiktāl, ciktāl prasītāja prasījumi piespriest Parlamentam izmaksāt [naudas summas] attiecas uz šo laika posmu, to priekšmets ir zudis. Savukārt to priekšmets pilnībā saglabājas attiecībā uz laika posmu pirms nelaiķa Brauna-Neimaņa nāves dienas.

Par prasījumiem atcelt tiesību aktu

Lietas dalībnieku argumenti

46 Pamatojot savus prasījumus atcelt tiesību aktu, prasītājs norāda, ka ar apstrīdēto lēmumu tiek pārkāptas Savienības tiesības. Viņš savā argumentācijā norāda deviņus iebildumus.

47 Pirmais iebildums ir iedalīts divās daļās. Pirmkārt, tā kā nelaiķe Neimane un prasītājs nevarēja celt nekādu prasību pret *Bayerisches Oberstes Landesgericht* 1999. gada 11. oktobra rīkojumu (skat. šī sprieduma 9. punktu) *Bayerischer Verfassungsgerichtshof* (Bavārijas Konstitucionālā tiesa), to tiesības esot bijušas ierobežotas. Otrkārt, *Bayerisches Oberstes Landesgericht* rīkojums esot bijis pamatots ar kļūdainām premisām, un turklāt tas esot bijis pretrunā tā izdošanas brīdī spēkā esošajām tiesībām, it īpaši Savienības tiesībām. Prasītājs vispirms norāda, ka minētajā rīkojumā neesot norādīts, vai *Bayerisches Oberstes Landesgericht* ir pārbaudījusi nelaiķa Brauna-Neimaņa apgalvojumus par laulības šķiršanas procesa norisi *Tribunal de première instance de Namur*; turklāt pavēste par ierašanos *Tribunal de première instance de Namur* nelaiķim Braunam-Neimanim esot tikusi nodota atbilstoši spēkā esošajām starptautiskajām tiesību normām, un tā rīcībā līdz ar to esot bijis pietiekami ilgs laiks no šīs pavēstes saņemšanas dienas 1995. gada 4. augustā līdz *Tribunal de première instance de Namur* sprieduma par laulības šķiršanu pasludināšanai 1995. gada 6. septembrī, lai iesniegtu apsvērumus šajā tiesā, turklāt nelaiķis Brauns-Neimanis, pretēji viņa apgalvotajam, neesot pārsūdzējis šo spriedumu par laulības šķiršanu.

48 Otrajā iebildumā prasītājs, pirmkārt, pamatojoties uz 27. pantu Konvencijā starp Vācijas Federatīvo Republiku un Beļģijas Karalisti par tiesas nolēmumu, arbitrāžas nolēmumu un autentisku aktu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās, kas ir parakstīta Bonnā 1958. gada 30. jūnijā un kas bija spēkā *Tribunal de première instance de Namur* sprieduma par laulības šķiršanu pieņemšanas dienā, un, otrkārt, atsaucoties uz pirmā iebilduma ietvaros izklāstīto, apgalvo, ka nelaiķis Brauns-Neimanis varēja piedalīties tiesvedībā *Tribunal de première instance de Namur* un, pat ja viņš nebūtu varējis piedalīties, viņš vēl varēja aizstāvēties.

49 Trešā iebilduma ietvaros prasītājs apgalvo, ka apstrīdētais lēmums ir pretrunā Padomes 2003. gada 27. novembra Regulai (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu (OV L 338, 1. lpp.), jo nepastāv iemesli *Tribunal de première instance de Namur* sprieduma par laulības šķiršanu neatzīšanai Regulas Nr. 2201/2003 22. panta izpratnē.

50 Ar savu ceturto pamatu prasītājs aizstāv *Tribunal de première instance de Namur* sprieduma par laulības šķiršanu spēkā esamību, jo Beļģija bija pēdējā laulāto nelaiķes Neimanes un nelaiķa Brauna-Neimaņa kopējā dzīvesvieta; tas tā ir, neraugoties uz kļūdainām šīs vietas norādēm, kuras pēdējā minētā persona ļaunprātīgā nolūkā esot paziņojusi tiesvedībā *Bayerisches Oberstes Landesgericht*, kurā tika izdots 1999. gada 11. oktobra rīkojums.

51 Piektais iebildums pret apstrīdēto lēmumu ir saistīts ar to, ka tajā esot norāde uz *Amtsgericht Siegen* 2006. gada 25. janvāra rīkojumu, lai gan šim rīkojumam neesot bijis nozīmes, atbildot uz jautājumu par *Tribunal de première instance de Namur* sprieduma par laulības šķiršanu atzīšanu, un turklāt tas nevarot būt spēkā Eiropas Savienībā, kur laulība ar vairākiem partneriem ir aizliegta.

52 Savā sestajā iebildumā prasītājs norāda, ka nelaiķes Neimanes un nelaiķa Brauna-Neimaņa laulība ilga mazāk nekā gadu un ka tādēļ pēdējais minētais nevar saskaņā ar Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 18. pantu atsaukties uz tiesībām saņemt apgādnieka zaudējuma pensiju.

53 Septītais iebildums ir pamatots ar to, ka, pirmkārt, 2007. gada 8. februāra lēmumā, ar kuru tika noraidīta prasītāja sūdzība, ir atsauce uz Vācijas tiesību normām, proti, *Ehegesetz* (Likums par laulību) 23. un 29. pantu, kas vairs nebija spēkā šī lēmuma pieņemšanas brīdī, un ka, otrkārt, esot pastāvējis pamats starp nelaiķi Braunu-Neimani un nelaiķi Neimani noslēgtās laulības spēkā neesamībai, jo laulības noslēgšanas brīdī viņai neesot bijušas zināmas ne viņas laulātā īpašības, ne viņa kriminālsodāmība, lai gan prasītājs atzīst, ka šo iemeslu dēļ šī laulība nebūtu apstrīdama.

54 Savā astotajā iebildumā prasītājs norāda, ka Parlaments nelaiķi Neimani par šķirušos Civildienesta noteikumu izpratnē uzskatīja no brīža, kad *Tribunal de première instance de Namur* spriedums par laulības šķiršanu kļuva nepārsūdzams, ar visām no tā izrietošām finansiālajām sekām. Pēc laulības noslēgšanas ar prasītāju iestāde viņu atkal uzskatīja par precētu sievieti "ar visiem atbilstošajiem pabalstiem un atvilkumiem saskaņā ar likumu, kuri tika pieskaitīti vai atskaitīti no ienākumiem un pensijas". Šādos apstākļos Parlaments esot radījis nelaiķei Neimanei un prasītājam tiesisko paļāvību par viņu kā laulāto statusu.

55 Savā devītajā iebildumā prasītājs, apgalvojot, ka saskaņā ar Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 18. pantu ar pārdzīvojušā laulātā statusu vien pietiek, lai 100 % apmērā tiktu piešķirta apgādnieka zaudējuma pensija, uzskata, ka viņam ir šāds statuss un tādēļ viņam ir tiesības saņemt visu minēto pensiju pilnībā. *Amtsgericht Siegen* 2006. gada 25. janvāra rīkojumā neesot apšaubīts apstāklis, ka viņš ar nelaiķi Neimani likumīgi bijis apprecējies Ņujorkā.

56 Atbildot uz dažādiem prasītāja izvirzītajiem iebildumiem, Parlaments būtībā apgalvo, ka Savienības tiesa nav kompetenta pārbaudīt nedz valsts tiesu nolēmumus, nedz arī valsts iestāžu rīcību. Šajā ziņā Parlaments uzskata, ka prasītājs Civildienesta tiesā nevar norādīt uz iespējamām Vācijas tiesu pieļautajām kļūdām un ka iecēlējinstitūcijai bija pienākums ņemt vērā kompetentās iestādes laboto miršanas apliecību un tās rezultātā mainīt prasītājam noteiktās tiesības uz pensiju. Parlaments norāda arī, ka Regula Nr. 2201/2003 1995. gada 6. septembrī, kas ir *Tribunal de première instance de Namur* sprieduma par laulības šķiršanu pieņemšanas datums, nebija piemērojama. Turklāt Parlaments norāda, ka, kaut arī *Ehegesetz* 23. un 29. panta noteikumi bija atcelti, tie tomēr bija aizstāti ar *Bürgerliches Gesetzbuch* (Vācijas Civilkodekss, turpmāk tekstā – "*BGB*") 1313. pantu, kura saturs ir identisks. Turklāt, runājot par laulības ilgumu starp nelaiķi Neimani un nelaiķi Braunu-Neimani, Parlaments norāda, ka, pat pieņemot, ka šī laulība ir jāuzskata par šķirtu ar *Tribunal de première instance de Namur* spriedumu par laulības šķiršanu, paliek spēkā tas, ka nelaiķe Neimane un nelaiķis Brauns-Neimanis apprecējušies 1993. gada 3. maijā un šī laulība ilgusi divus gadus. Visbeidzot, Parlaments apgalvo, ka prasītājs, ņemot vērā principu par sūdzības un prasības pieteikuma savstarpējo atbilstību, nevarot tiesiskās paļāvības principu pirmo reizi norādīt prasības pieteikumā.

57 Savā iestāšanās rakstā nelaiķis Brauns-Neimanis būtībā ir pārņēmis Parlamenta argumentus, bet īpaši pievienojis divus apsvērumus. Pirmkārt, pakārtoti, viņš apgalvo, ka tikai tas vien, ka Parlaments ir izmaksājis prasītājam visu apgādnieka zaudējuma pensijas summu, neesot uzskatāms par administrācijas solījumu, ņemot vērā, ka tikai maksājums vien nevar būt pamatā jebkādai tā saņēmēja tiesiskai paļāvībai par darījuma likumību. Otrkārt, tā kā katram ierēdnim esot tiesības tikai uz vienu pensiju, Parlaments apgādnieka zaudējuma pensiju par nelaiķi Neimani pareizi esot sadalījis starp diviem pārdzīvojušiem laulātajiem.

Civildienesta tiesas vērtējums

58 Savos pirmajos piecos, kā arī septītajā iebildumā prasītājs patiesībā apstrīd, ka nelaiķim Braunam-Neimanim būtu pārdzīvojušā laulāta statuss. Savā sestajā iebildumā prasītājs pamatojas uz pieņēmumu, ka nelaiķis Brauns-Neimanis ir pārdzīvojušais laulātais, bet pārmet Parlamentam, ka ir pārkāpts Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 18. pants, jo nelaiķis Brauns-Neimanis neesot bijis nelaiķes Neimanes laulātais vismaz vienu gadu, kā tiek pieprasīts šajā pantā. Savukārt astotais iebildums ir pamatots ar tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu. Visbeidzot, devītajā iebildumā

prasītājs norāda, ka ir kļūdaini piemērots Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 18. pants, jo Parlamentam, atzīstot viņu par pārdzīvojušo laulāto, viņam bija jāpiešķir pilna apgādnieka zaudējuma pensijas summa, kaut arī nelaiķim Braunam-Neimanim tika atzīts tāds pats statuss.

59 No iepriekšējos punktos izklāstītā izriet, ka prasītāja argumentāciju galvenokārt veido divi pamati.

60 Pirmais pamats balstās uz Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 18. panta pārkāpumu, un tajā ir ietvertas trīs daļas. Pirmajā daļā, kas atbilst pirmajiem pieciem un septītajam prasītāja norādītajam iebildumam, tiek apstrīdēts, ka nelaiķim Braunam-Neimanim būtu bijis pārdzīvojušā laulātā statuss. Otrā šī pamata daļa ir saistīta ar sesto iebildumu un ir par to, ka, runājot par nelaiķes Neimanes laulību ar nelaiķi Braunu-Neimani, nav izpildīts nosacījums par minimālo laulības ilgumu viena gada garumā, kas ir paredzēts iepriekš minētajā pantā. Trešā daļa, kura ir pamatota ar devīto iebildumu, ir par to, kāda apgādnieka zaudējuma pensijas summa pienākas miruša ierēdņa pārdzīvojušajam laulātajam gadījumā, ja arī citai personai tiek atzīts tāds pats statuss.

61 Otrais pamats, kurš atbilst astotajam iebildumam, balstīts uz tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu.

Par pirmo pamatu – Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 18. panta pārkāpumu

– Par pirmā pamata pirmo daļu – nelaiķa Brauna-Neimaņa kā pārdzīvojušā laulātā statusa apstrīdēšanu

62 Saskaņā ar judikatūru no Savienības tiesību vienveidīgas piemērošanas prasībām un no vienlīdzības principa izriet, ka Savienības tiesību normas noteikumi, kuros nav nekādas tiešas atsauces uz dalībvalstu tiesībām, lai noteiktu to nozīmi un piemērojamību, parasti visā [Eiropas] Savienībā ir jāinterpretē autonomi, ņemot vērā noteikuma kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi (šajā ziņā skat. Tiesas 1984. gada 18. janvāra spriedumu lietā 327/82 *Ekro*, *Recueil*, 107. lpp., 11. punkts; Pirmās instances tiesas 1992. gada 18. decembra spriedumu lietā T-43/90 *Díaz García*/Parlaments, *Recueil*, II-2619. lpp., 36. punkts; 2006. gada 22. februāra spriedumu lietā T-342/04 *Adam*/Komisija, Krājums-CDL, I-A-2-23. un II-A-2-107. lpp., 32. punkts). Tomēr šajā judikatūrā tiek arī atzīts, ka, pat ja nav skaidras atsauces uz dalībvalstu tiesībām, Savienības tiesību piemērošana vajadzības gadījumā var nozīmēt, ka ir jāatsaucas uz dalībvalstu tiesībām, it īpaši, ja Savienības tiesa Savienības tiesībās vai Savienības tiesību vispārējos principos nevar konstatēt elementus, kas tai ļauj precizēt to nozīmi un piemērojamību, izmantojot autonomu interpretāciju.

63 Tādi it īpaši ir gadījumi, kad runa ir par jēdzieniem attiecībā uz personu statusu un ģimenes tiesībām (šajā ziņā skat. Tiesas 1986. gada 17. aprīļa spriedumu lietā 59/85 *Reed*, *Recueil*, 1283. lpp., 15. punkts, un it īpaši 2001. gada 31. maija spriedumu apvienotajās lietās C-122/99 P un C-125/99 P *D* un Zviedrija/Padome, *Recueil*, I-4319. lpp., 34.–38. punkts), ja Savienības tiesību sistēmā nav rakstveida normu šajā jomā. Šajā ziņā īpaši ir ticis nospriests, ka atbilstoši valsts tiesībām ir jārisina jautājums par uzturlīdzekļu vienošanās formālo spēkā esamību, kas ir priekšnosacījums, lai šķirtajam laulātajam saskaņā ar Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 27. pantu piešķirtu apgādnieka zaudējuma pensiju (Pirmās instances tiesas 2004. gada 21. aprīļa spriedums lietā T-172/01 *M*/Tiesa, *Recueil*, II-1075. lpp., 72. un 73. punkts).

64 Tomēr vēl ir jānoskaidro, kā jāsaprot atsauce uz valsts tiesībām, ja tiek aplūkota finansiāla priekšrocība, kas ir paredzēta Civildienesta noteikumos, un ja, pirmkārt, šīs priekšrocības piešķiršana ir atkarīga no ierēdņa ģimenes stāvokļa, un, otrkārt, šī situācija divu valstu tiesību sistēmās tiek vērtēta pretrunīgi.

65 It īpaši aplūkojamajā lietā rodas jautājums, vai tas, vai personu var atzīt par "pārdzīvojušo laulāto", kompetentajai Savienības iestādei ir jāizlemj, izmantojot starptautisko privāttiesību argumentāciju un tādēļ pamatojoties uz tās valsts tiesību sistēmu, kura ir norādīta šajā argumentācijā. Taču ne tikai acīmredzamas administratīvās pārvaldības prasības, bet arī un galvenokārt juridiskie apsvērumi liecina pret starptautisko privāttiesību argumentācijas izmantošanu.

66 Pirmkārt, lai gan Savienības tiesību sistēmā ir daži starptautisko privāttiesību instrumenti personu ģimenes stāvokļa jautājumiem, it īpaši Regula Nr. 2201/2003, jākonstatē, ka šī regula, kā izrādās, tikai ļoti nelielā mērā palīdz noteikt atbilstošo valsts tiesību sistēmu gadījumā, kad ierēdņa ģimenes stāvoklis tiek vērtēts pretrunīgi divās valsts tiesību sistēmās. Regulā Nr. 2201/2003 galvenokārt ir paredzēta nolēmumu par laulības šķiršanu pilnīga atzīšana, un tādi nolēmumi, kuros tiek piemērota šī regula, proti, spriedumi par laulības šķiršanas atzīšanu (spriedumi, uz kuriem kompetentā Savienības iestāde varētu atsaukties, īstenojot savu šī sprieduma 64. punktā aprakstīto kompetenci), pastāv tikai tad, ja tiek apstrīdēta šādas laulības šķiršanas atzīšana un ja viens lietas dalībnieks ceļ prasību tiesā, kura ir kompetenta izskatīt strīdus par atzīšanu. Runājot par nolēmumiem par laulības šķiršanu, ir jānorāda, ka strīdi par atzīšanu var būt pamatā valstu spriedumiem, kas atšķiras atkarībā no tā, kuras dalībvalsts tiesā ir celta prasība. Visbeidzot, iepriekš minētā regula nav piemērojama trešās valstīs izdotajiem nolēmumiem un uz to var atsaukties tikai dalībvalstīs, izņemot Dāniju, attiecībā uz šajās valstīs taisītajiem nolēmumiem.

67 Otrkārt, lai gan ar Savienības tiesību instrumentiem, uz kuriem ir atsauce iepriekšējā punktā, var risināt personu civilstāvokļa jautājumus, tie tomēr būtībā ietver kolīziju normas par jurisdikciju. Savukārt atbilstoši pašreiz spēkā esošajām piemērojamajām tiesībām pati Savienības tiesību sistēma neietver likumu kolīziju normas personu civilstāvokļa jomā. Nav strīda par to, ka valsts tiesību normas šajā jomā nav saskaņotas. Lai gan visu valstu likumu kolīziju normās ir mēģināts personas civilstāvoklim piemērot tās tiesības, ar kurām persona ir visciešāk saistīta, tomēr pastāv vairāki uzskati attiecībā uz to, kas ir atbilstošs saiknes faktors šajā gadījumā, vieni uzskata, ka tā ir pilsonība, citi – ka dzīvesvieta, bet vēl citi aizstāv risinājumu, kurā tiek ņemti vērā abi šie faktori.

68 Tādējādi, ņemot vērā, pirmkārt, ka Savienības tiesību ietvaros nepastāv starptautisko privāttiesību normu kopums, un, otrkārt, atšķirības starp valstu starptautisko privāttiesību sistēmām, Savienības administratīvajai iestādei, lai piemērotu tādu atvasinātu tiesību normu, kāds ir Civildienesta noteikumu 79. pants vai to VIII pielikuma 18. pants, būtu jānosaka tā piemērojamā valsts tiesību sistēma, kura vienīgā būs "kompetenta" noteikt personas civilstāvokli, kas varētu izrādīties īpaši sarežģīts un ļoti riskants uzdevums no juridiskā viedokļa, pat neņemot vērā administratīvās prasības un ierobežojumus (šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta Vornera [*Warner*] secinājumus lietā 40/79 *P.*/Komisija, kurā Tiesa taisīja spriedumu 1981. gada 5. februārī, *Recueil*, 382. un nākamās lpp.). Turklāt Savienības tiesai būtu arī jāatturas no tādas darbības, kuru varētu pielīdzināt tiesas īstenotai likumu izdošanai (iepriekš minētie ģenerāladvokāta Vornera secinājumi, 383. lpp.).

69 Aplūkojamajā lietā, lai pārbaudītu, vai nelaiķis Brauns-Neimanis ir jāatzīst par pārdzīvojušo laulāto, Parlaments, īpaši nepamatojot savu nostāju ar starptautisko privāto tiesību argumentāciju, galvenokārt balstījās uz vienas valsts, proti, Vācijas, materiālo tiesību un tiesību sistēmas apsvērumiem, jo tā acīmredzami bija cieši saistīta gan ar nelaiķa Brauna-Neimaņa stāvokli, gan arī ar visu prāvu kopumā.

70 Nelaiķim Braunam-Neimanim bija Vācijas pilsonība, un viņš dzīvoja Vācijā. Turklāt, tā kā šajā valstī ne tikai tika noslēgta viņa laulība ar nelaiķi Neimani, bet viņa, par kuras pārdzīvojušo laulāto viņš sevi uzskata, arī bija Vācijas pilsone un, lai gan savas profesionālās dzīves laikā viņa dzīvoja Beļģijā, šķiet, ka pēc pensionēšanās viņa pārcēla savu dzīves vietu uz Vāciju; lai gan prasītājs pēc tiesas sēdes ir iesniedzis izziņu par nelaiķes Neimanes dzīves vietu Beļģijā, kurā ir norādīts, ka līdz savas nāves brīdim viņas adrese bija Beļģijā, ir jākonstatē, ka, pirmkārt, pats prasītājs, 2008. gada 9. jūnijā atbildot uz procesa organizatoriskajiem pasākumiem, kurus nolēma veikt Civildienesta tiesa, atzina, ka 2002. gada aprīlī nelaiķe Neimane iekārtojās uz dzīvi Vācijā, un, otrkārt, ka izziņām par dzīvesvietu, tā kā tās izdodošās iestādes nepārbauda faktisko dzīvesvietu (šajā ziņā skat. Civildienesta tiesas 2008. gada 8. aprīļa spriedumu lietā F-134/06 *Bordini*/Komisija, Krājums-CDL, I-A-1-87. un II-A-1-435. lpp., 76. punkts), ir ļoti neliels pierādījuma spēks. Turklāt otra persona, kas norādīja, ka tā ir nelaiķes Neimanes pārdzīvojušais laulātais, proti, prasītājs, arī bija Vācijas pilsonis ar dzīvesvietu šajā valstī.

71 Ņemot vērā tik ciešas saites ar Vāciju un neesot vajadzībai noskaidrot, vai salīdzinoši nelaiķis Brauns-Neimanis vai visa prāva kopumā bija vairāk saistīta ar Vāciju, kas turklāt šķiet ļoti iespējami, Parlaments varēja atsaukties uz Vācijas materiālajām tiesībām un tiesību sistēmu, lai atbildētu uz jautājumu, vai nelaiķis Brauns-Neimanis ir jāatzīst par pārdzīvojušo laulāto.

72 Turklāt nav apstrīdams, ka arī vairumā valsts tiesību sistēmu nelaiķa Brauna-Neimaņa ģimenes stāvoklis tiktu noteikts, piemērojot Vācijas materiālās tiesības, un šis stāvoklis viņam tiktu atzīts šīs dalībvalsts tiesību sistēmā.

73 Saprātīgi nevarētu pastāvēt šaubas par to, ka saskaņā ar Vācijas materiālajām tiesībām un tiesību sistēmu nelaiķis Brauns-Neimanis kopš Neimanes nāves brīža un līdz paša nāvei bija viņas pārdzīvojušais laulātais.

74 Vispirms, netiek apstrīdēts, ka nelaiķis Brauns-Neimanis bija noslēdzis laulību ar nelaiķi Neimani 1993. gada 3. maijā Vācijā un līdz ar to no šī datuma kļuvis par šīs personas laulāto.

75 Turklāt nav strīda par to, ka pēc nelaiķes Neimanes Vācijā uzsāktā procesa, kurā viņa lūdza atzīt *Tribunal de première instance de Namur* spriedumu par laulības šķiršanu, *Bayerisches Oberstes Landesgericht* atteicās atzīt šo spriedumu Vācijas tiesību sistēmā.

76 Turklāt nav strīda arī par to, ka ar 2005. gada 21. janvāra rīkojumu *Amtsgericht-Familiengericht-Merzig* konstatēja, ka tiesvedība, ko nelaiķis Brauns-Neimanis tajā bija ierosinājis par viņa un nelaiķes Neimanes laulības šķiršanu un kurā 2004. gada 25. augustā laulība tika pasludināta par šķirtu, ir zaudējusi spēku, jo laulība izbeidzās, iestājoties nelaiķes Neimanes nāvei 2004. gada 25. jūlijā.

77 Turklāt *Amtsgericht Siegen* 2006. gada 25. janvārī izdeva rīkojumu labot nelaiķes Neimanes miršanas apliecību, šajā aktā kā laulāto norādot ne tikai prasītāju, kurš tajā jau bija minēts, bet arī nelaiķi Braunu-Neimani. Labotā miršanas apliecība, kurā kā nelaiķes Neimanes laulātie vienlaikus ir minēti prasītājs un nelaiķis Brauns-Neimanis, tika izdota 2006. gada 23. martā.

78 Turklāt kompetentās Vācijas iestādes ne tikai atstāja spēkā nelaiķa Brauna-Neimaņa un nelaiķes Neimanes ģimenes grāmatu pēc pēdējās laulībām ar prasītāju 2000. gadā, bet tās arī pievienoja šī pēdējā pāra ģimenes grāmatā ierakstu, ka nelaiķe Neimane "bija precējusies arī" ar nelaiķi Braunu-Neimani.

79 No iepriekšējos punktos izklāstītā izriet, ka laulība starp nelaiķi Neimani un nelaiķi Braunu-Neimani atbilstoši Vācijas materiālajām tiesībām un tiesību sistēmai pastāvēja līdz Neimanes nāves dienai 2004. gada 25. jūlijā un ka vismaz no šo materiālo tiesību un tiesību sistēmas viedokļa nelaiķe Neimane un nelaiķis Brauns-Neimanis līdz šim datumam ir jāuzskata par laulātajiem, tādējādi arī nelaiķis Brauns-Neimanis, sākot no 2004. gada 25. jūlija, var atsaukties uz to, ka viņš ir nelaiķes Neimanes pārdzīvojušais laulātais Civildienesta noteikumu 79. panta izpratnē.

80 Prasītāja argumenti, kas norādīti, lai apstrīdētu nelaiķa Brauna-Neimaņa kā pārdzīvojušā laulātā statusu, nevar atspēkot šo secinājumu.

81 Tas it īpaši attiecas uz prasītāja apgalvojumiem par nelaiķes Neimanes un nelaiķa Brauna-Neimaņa laulības spēkā neesamības iemesliem, kuri esot pastāvējuši attiecībā uz pēdējo minēto personu. Ir jākonstatē, ka šī laulība nekad nav tikusi apstrīdēta tiesā.

82 Turklāt tas, ka 2007. gada 8. februāra lēmumā, ar kuru tika noraidīta prasītāja sūdzība, ir atsauce uz Vācijas tiesību normām, kas vairs nebija spēkā tā pieņemšanas brīdī, nevar ietekmēt nelaiķa Brauna-Neimaņa kā pārdzīvojušā laulātā statusu, nedz arī padarīt šo lēmumu spēkā neesošu. Pirmkārt, kā norādījis Parlaments, prasītājam to neapstrīdot, lai gan *Ehegesetz* 23. un 29. pants, uz kuriem ir atsauce apstrīdētajā lēmumā, ir atcelti, tie katrā ziņā ir aizvietoti ar *BGB* 1313. pantu, kura saturs

būtībā ir tāds pats; otrkārt, no šī lēmuma rakstura izriet, ka aplūkojamie noteikumi nav iecēlējinstitūcijas pieņemtā sūdzību noraidošā lēmuma pamatā un tie ir tikai minēti kā atbilstošie valsts tiesību akti, kas regulē laulības spēkā esamības apstrīdēšanu Vācijas tiesību sistēmā.

83 Attiecībā uz jautājumu par *Tribunal de première instance de Namur* sprieduma par laulības šķiršanu spēkā esamību, lai gan tā spēkā esamība Beļģijas tiesību sistēmā patiešām netika apstrīdēta, pietiek konstatēt, ka tā spēkā esamība Beļģijā nekādā veidā nav priekšnosacījums tā spēkā esamībai citu valstu tiesību sistēmās, it īpaši Vācijā, kur, kā jau norādīts, tas netika atzīts.

84 Tāpat ir jānoraida prasītāja kritika par, pirmkārt, atteikumu atzīt *Tribunal de première instance de Namur* spriedumu par laulības šķiršanu Vācijas tiesību sistēmā un, otrkārt, *Amtsgericht Siegen* 2006. gada 25. janvāra rīkojumu (skat. attiecīgi šī sprieduma 49. un 51. punktu). Nedz tiesnesim, nedz Savienības iestādēm, piemērojot Civildienesta noteikumus, nav jāpārbauda, vai valsts tiesu pieņemtie nolēmumi ir pienācīgi pamatoti, it īpaši tādos apstākļos, kādi ir šajā lietā. Visbeidzot, uz *Tribunal de première instance de Namur* spriedumu par laulības šķiršanu neattiecas Regulas Nr. 1347/2000 un Regulas Nr. 2201/2003, kuras norādījis prasītājs, piemērojamība laikā.

85 Tā kā līdz ar to ir noraidīta prasītāja argumentācija, ar kuru tas cenšas noliegt nelaiķa Brauna-Neimaņa kā pārdzīvojušā laulātā statusu, vēl ir jānorāda, ka tas, ka Parlaments ir atzinis šādu statusu nelaiķim Braunam-Neimanim, nav pretrunā tāda paša statusa atzīšanai prasītājam, turklāt tas ir saderīgi ar Savienības sabiedrisko kārtību.

86 Pirmkārt, jākonstatē, ka Vācijas tiesību sistēmā tieši un vairākos veidos (skat. it īpaši šī sprieduma 77. un 78. punktu) nelaiķes Neimanes pārdzīvojušā laulātā statuss ir atzīts vienlaikus gan prasītājam, gan nelaiķim Braunam-Neimanim. Turklāt saistībā ar to ir jāatgādina Parlamenta nostāja, saskaņā ar kuru Vācijas tiesības laulību, pat ja tā ir noslēgta, pārkāpjot spēkā esošos aizliegumus, atzīst par likumīgu tik ilgi, kamēr tā nav atcelta ar tiesas nolēmumu.

87 Otrkārt un katrā ziņā – apstāklis, ka, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Savienības iestāde divām personām atzīst viena un tā paša mirušā bijušā ierēdņa pārdzīvojušā laulātā statusu, lai tām piešķirtu finanšu priekšrocību, nekādā veidā nav pat ne netieša daudzsievības/daudzvīrības akceptēšana Savienības līmenī, jo šāda akceptēšana izraisītu šaubas par tās atbilstību augstākajiem tiesību principiem un normām, it īpaši, ja katra attiecīgā persona saņemtu visas finanšu priekšrocības, kas ir paredzētas vienīgajam pārdzīvojušajam laulātajam (par šo pēdējo jautājumu skat. šī sprieduma 99.–102. punktu). Katrā ziņā attiecīgā iestāde šajā lietā ir tikai izdarījusi secinājumus par valsts ģimenes tiesību piemērošanas sekām.

88 Turklāt neatkarīgi no iepriekš minētajiem apsvērumiem ir jānorāda, ka pārdzīvojuša laulātā statusa atzīšana nelaiķim Braunam-Neimanim, lai piemērotu Civildienesta noteikumu 79. pantu un to VIII pielikuma 18. pantu, atbilst šo pantu mērķim kompensēt pārdzīvojušajam laulātajam to ienākumu zaudējumu, kas radies ierēdņa vai bijušā ierēdņa nāves rezultātā, jo apgādnieka zaudējuma pensija – ņemot vērā šo mērķi – ir aizvietojošais ienākums (skat. Civildienesta tiesas 2009. gada 21. oktobra spriedumu lietā F-74/08 *Ramaekers-Jørgensen*/Komisija, Krājums-CDL, I-A-1-411. un II-A-1-2229. lpp., 53. un 70. punkts). Nelaiķim Braunam-Neimanim ar *Amtsgericht Nürnberg* 1999. gada 10. decembra spriedumu tika piešķirti ikmēneša uzturlīdzekļi DEM 400 apmērā, kurus no nelaiķes Neimanes nāves brīža viņš vairs nevarēja saņemt. Tādējādi apgādnieka zaudējuma pensija atbilstoši tās mērķim ļāva viņam kompensēt šī ienākuma zudumu.

89 No tā izriet, ka pirmā pamata pirmā daļa par nelaiķa Brauna-Neimaņa kā pārdzīvojušā laulātā statusa apstrīdēšanu ir jānoraida.

– Par pirmā pamata otro daļu – nosacījumu par minimālo laulības ilgumu viena gada garumā, kas ir paredzēts Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 18. pantā

90 Prasītājs norāda, ka laulība starp nelaiķi Neimani un nelaiķi Braunu-Neimani ilga mazāk nekā gadu un ka šī pēdējā persona tādējādi nevar saņemt apgādnieka zaudējuma pensiju, jo Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 18. pantā minētais nosacījums neesot izpildīts.

91 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 18. panta noteikumi ir skaidri un precīzi un tie nepieļauj nekādas šaubas par to interpretāciju. Paredzot, ka bijušā ierēdņa, kurš saņem izdienas pensiju, pārdzīvojušajam laulātajam "ar nosacījumu, ka [..] laulība bija ilgusi vismaz vienu gadu", ir tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju, šajā pantā skaidri un neapstrīdami ir noteikts, ka minimālais viena gada termiņš attiecas uz laulības ilgumu, nevis, kā to, šķiet, netieši norāda prasītājs, uz laulāto kopdzīves esamību.

92 Līdz ar to, pat pieņemot, ka nelaiķis Brauns-Neimanis, kurš ar nelaiķi Neimani bija apprecējies 1993. gada 3. maijā un kurš ar viņu bija iekārtojies uz kopdzīvi Andenē, aizbrauca no kopīgās dzīves vietas 1993. gada jūlijā, kā to apgalvo prasītājs un kas nav apstrīdēts, Beļģijas tiesību sistēmā viņu laulības šķiršana tomēr tika pasludināta tikai 1995. gada 6. septembrī, proti, pēc vairāk nekā divu gadu laulības. Turklāt, kā tika izklāstīts pirmā pamata pirmās daļas ietvaros, viņu laulību Vācijas tiesību sistēmā var uzskatīt par šķirtu tikai no nelaiķes Neimanes nāves brīža 2004. gada 25. jūlijā.

93 Līdz ar to katrā ziņā minimālais viena gada laulības nosacījums, kurš ir paredzēts Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 18. pantā, ir izpildīts attiecībā uz laulību, kas noslēgta starp nelaiķi Neimani un nelaiķi Braunu-Neimani.

94 Tādējādi arī šī pirmā pamata daļa ir jānoraida.

– Par pirmā pamata trešo daļu – apgādnieka zaudējuma pensijas summu, kura tiek izmaksāta pārdzīvojušajam laulātajam gadījumā, ja šāds statuss ir atzīts arī citai personai

95 Šajā pirmā pamata trešajā daļā uzdotais jautājums ir par to, vai Parlaments varēja likumīgi par 50 % samazināt apgādnieka zaudējuma pensijas apmēru, kas bija piešķirta prasītājam, to pamatojot ar iemeslu, ka nelaiķim Braunam-Neimanim arī bija tiesības saņemt apgādnieka zaudējuma pensiju saskaņā ar Civildienesta noteikumu 79. pantu, jo viņš bija nelaiķes Neimanes pārdzīvojušais laulātais.

96 Nav strīda par to, ka Civildienesta noteikumus izdevušais likumdevējs nav paredzējis tādu situāciju, kāda ir aplūkojamajā lietā, kurā divas personas, lai saņemtu apgādnieka zaudējuma pensiju, norāda uz savu kā viena un tā paša ierēdņa, kurš saņēma izdienas pensiju, pārdzīvojušā laulātā statusu, abām atsaucoties uz dažādu valstu (vai, vēl jo vairāk, vienas valsts) laulības apliecībām un tiesu nolēmumiem, kā rezultātā, ņemot vērā šos dokumentus, šis statuss var faktiski šķist iespējams abām šīm personām. Civildienesta noteikumu 79. pantā un to VIII pielikuma 18. pantā nav paredzēts tāds gadījums, – tajos ir norādīts tikai, ka bijušā ierēdņa pārdzīvojušais laulātais saņem apgādnieka zaudējuma pensiju, tomēr nepaskaidrojot, kāda varētu būt apgādnieka zaudējuma pensijas piešķiršanas kārtība tādā gadījumā, kāds ir aprakstīts šajā punktā, proti, izskatāmajā lietā.

97 Nepastāvot Civildienesta noteikumu normai par apgādnieka zaudējuma pensijas piešķiršanu šādā gadījumā, Parlamenta pienākums bija noteikt metodi tai iesniegtā strīda atrisināšanai, ko tas izdarīja, nolemjot apgādnieka zaudējuma pensiju sadalīt vienādās daļās starp prasītāju un nelaiķi Braunu-Neimani.

98 Prasītājs apstrīd Parlamenta nostāju, norādot, ka tiktāl, ciktāl viņš atbilst Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 18. panta nosacījumiem, viņam ir tiesības uz visu apgādnieka zaudējuma pensijas summu un ka viņa tiesības nevar ietekmēt Parlamenta lēmums piešķirt Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 18. pantā noteiktās priekšrocības citai personai, kura, kā uzskata Parlaments, arī esot nelaiķes Neimanes pārdzīvojušais laulātais.

99 Prasītāja nostāja, kuras rezultātā summas, kuras izmaksā kā apgādnieka zaudējuma pensiju viena ierēdņa vai darbinieka nāves gadījumā, pārsniedz 100 % no šīs pensijas apmēra, kurš noteikts Civildienesta noteikumu 79. pantā un to VIII pielikuma 18. pantā, nav pieņemama.

100 Pirmkārt, ir jānorāda, ka, lai gan Civildienesta noteikumos nav paredzēts gadījums, kad divas personas atsaucas uz savu pārdzīvojušā laulātā statusu, tajos – to VIII pielikuma 28. pantā – tomēr ir regulēta bieži sastopama situācija, kad vienlaicīgi pastāv vairāki šķirtie laulātie, kuriem ir tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju, vai viens vai vairāki šķirtie laulātie un viens pārdzīvojušais laulātais, kuriem ir tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju; šādā situācijā Civildienesta noteikumos skaidri ir paredzēts apgādnieka zaudējuma pensijas apmēru sadalīt proporcionāli laulību ilgumam. Tāpat apgādnieka zaudējuma pensijas sadalīšana ir skaidri paredzēta Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 22. pantā gadījumā, ja vienlaikus ierēdnim paliek pārdzīvojušais laulātais, kā arī bāreņi [bērni] no iepriekšējās laulības vai arī citi tiesību pārņēmēji. Kaut arī var piekrist, ka teorētiski šos noteikumus var interpretēt arī pretēji, nevis pēc analoģijas, tomēr Civildienesta tiesa uzskata, ka iepriekš minētajos noteikumos paredzētā norma, saskaņā ar kuru var piešķirt tikai vienu vienīgu apgādnieka zaudējuma pensiju, ir jāievēro, runājot arī par Civildienesta noteikumu 79. pantu un to VIII pielikuma 18. pantu; tas, ka šajos noteikumos netiek regulēts gadījums, kad vairākas personas pieprasa piešķirt šo pensiju, varēja rasties tikai tādēļ, ka šāds gadījums ir neparasts, nevis tādēļ, ka likumdevējs būtu apzināti vēlējies piešķirt pilnu apgādnieka zaudējuma pensiju divām vai pat trim personām par vienu ierēdni vai darbinieku.

101 Otrkārt, ja ierēdnim pēc aiziešanas pensijā ir tiesības tikai uz vienu Savienības pensiju (un tas attiecas arī uz apgādnieka zaudējuma pensiju, ja tā ir jāsadala starp vairākiem tās saņēmējiem saskaņā ar Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 22. un 28. pantu), tad tāpat būtu jābūt, ja runa ir par Civildienesta noteikumu 79. panta un to VIII pielikuma 18. panta īstenošanu vairāku pārdzīvojušo laulāto vienlaicīgas esamības gadījumā.

102 Treškārt, neatkarīgi no tā, vai šajā lietā ir piemērojama Parlamenta norādītā judikatūra, saskaņā ar kuru noteikumi, kas piešķir tiesības uz finanšu priekšrocībām, ir jāinterpretē strikti, piekrist tam, ka pārdzīvojušā laulātā statuss tieši dod tiesības saņemt visu apgādnieka zaudējuma pensiju, kā rezultātā gadījumā, ja ir vairākas personas, kurām var tikt atzīts minētais statuss, iestādei būs jāizmaksā divas vai pat trīs apgādnieka zaudējuma pensijas, nebūtu saderīgi ar iestāžu labas finanšu pārvaldības un budžeta izdevumu kontroles pienākumiem, kuriem Savienībā ir jābūt pārākiem.

103 Tā kā kopējā summa, kas ir jāizmaksā personām ar pārdzīvojušā laulātā statusu, nevar pārsniegt 100 % no Civildienesta noteikumu 79. pantā un to VIII pielikuma 18. pantā paredzētās summas, rodas jautājums par šīs summas sadali starp minētajām personām.

104 Patiešām, bez Parlamenta izmantotās sadales metodes, proti, [pensijas summas] sadalīšanas vienādās daļās starp prasītāju un nelaiķi Braunu-Neimani, varētu tikt izmantotas arī citas metodes. Tomēr Civildienesta tiesa uzskata, ka šajā lietā izvēlētā metode nav pretrunā nedz Civildienesta noteikumu 79. panta un to VIII pielikuma 18. panta, nedz arī šī pielikuma visas sadaļas par apgādnieka zaudējuma pensiju tekstam, saturam un mērķim, jo laulības ilguma kritērijs, kāds tas noteikts Civildienesta noteikumu VIII pielikuma 28. pantā, būtu, pirmkārt, grūti piemērojams aplūkojamajā lietā un, otrkārt, tas būtu pretrunā Civildienesta noteikumu 79. panta mērķim.

105 Nelaiķes Neimanes un nelaiķa Brauna-Neimaņa laulības ilgums tiek apstrīdēts, un tas ir atkarīgs no tā, kura valsts tiesību sistēma tiks atzīta par dominējošo, lai noteiktu šīs laulības ilgumu, kas, kā jau tika pieminēts šī sprieduma 68. punktā, ir ļoti sarežģīts un riskants uzdevums.

106 Turklāt, pieņemot, ka laulības ilguma kritēriju varētu piemērot, katra pārdzīvojušā laulātā gadījumā atsaucoties uz tās valsts tiesību sistēmu, kura viņam ir labvēlīgāka šī kritērija piemērošanai, proti, uz Beļģijas tiesību sistēmu prasītāja gadījumā un uz Vācijas tiesību sistēmu – nelaiķa Brauna-Neimaņa gadījumā, šķiet, ka prasītāja laulība ilga četrus gadus un trīs mēnešus, bet nelaiķa Brauna-Neimaņa laulība – vienpadsmit gadus un mazliet vairāk nekā divus mēnešus. Tāda pensijas sadale, kuras rezultātā nelaiķim Braunam-Neimanim pienāktos lielāka procentuālā daļa no apgādnieka zaudējuma pensijas nekā daļa, uz kuru būtu tiesības prasītājam, acīmredzami būtu pretrunā Civildienesta noteikumu 79. panta mērķim, kurš ir atgādināts šī sprieduma 88. punktā. Nelaiķes Neimanes un nelaiķa Brauna-Neimaņa kopdzīve ne vien ilga tikai dažus mēnešus, bet šī laulība turklāt tika šķirta vairākos procesos, pirmkārt, nelaiķes Neimanes ierosinātajā procesā *Tribunal de première instance de Namur*, kura rezultātā tika pieņemts 1995. gada spriedums par laulības šķiršanu, kas ir tikai divus gadus pēc laulības noslēgšanas, un, otrkārt, 2003. gadā ierosinātajā procesā, kurš zaudēja spēku nelaiķes Neimanes nāves dēļ (skat. šī sprieduma 15. un 76. punktu) un kuru ierosināja nelaiķis Brauns-Neimanis, kurš arī Civildienesta tiesā pieprasīja pilnu apgādnieka zaudējuma pensijas apmēru, iesniedzot prasību, kas ar 2008. gada 23. maija rīkojumu iepriekš minētajā lietā *Braun-Neumann* /Parlaments tika noraidīta (skat. šī sprieduma 21. punktu).

107 Visu šo iemeslu dēļ nešķiet, ka Parlamenta izvēlētais sadales kritērijs būtu nelikumīgs, un tādēļ prasītāja norādītais iebildums par vienam pārdzīvojušam laulātajam piešķiramās apgādnieka zaudējuma pensijas apmēru gadījumā, kad šāds statuss tiek atzīts arī citai personai, ir jānoraida.

Par otro pamatu – tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu

108 Prasītājs uzskata, ka Parlaments viņam un nelaiķei Neimanei esot radījis tiesisko paļāvību attiecībā uz to, ka viņi ir laulāto statusā. Parlaments atsaucas uz šī pamata nepieņemamību, jo tiekot pārkāpta savstarpējas atbilstības prasība starp sūdzību un prasību.

109 Savstarpējas atbilstības prasība, uz kuru Parlaments norāda un kuras neievērošana padara nepieņemamu pamatu par tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu, patiešām ir noteikta judikatūrā jau 1970. gados, un tajā būtībā tiek pieprasīta savstarpējā atbilstība starp prasības un sūdzības priekšmetu un pamatiem (skat. it īpaši Tiesas 1976. gada 1. jūlija spriedumu lietā 58/75 *Sergy* /Komisija, *Recueil*, 1139. lpp., 31.–33. punkts, un 1984. gada 20. marta spriedumu apvienotajās lietās 75/82 un 117/82 *Razzouk* un *Beydoun*/Komisija, *Recueil*, 1509. lpp., 9. punkts). Vēlākajā judikatūrā jēdziens "pamats" tika sasaistīts ar jēdzienu "apstrīdēšanas pamati" (skat. Tiesas 1986. gada 7. maija spriedumu lietā 52/85 *Rihoux* u.c./Komisija, *Recueil*, 1555. lpp., 12. un 14. punkts, un 1998. gada 19. novembra spriedumu lietā C-316/97 P Parlaments/*Gaspari*, *Recueil*, I-7597. lpp., 17. un 18. punkts), turklāt šķiet, ka vairāki spriedumi, izskatot savstarpējās atbilstības prasību, ir pamatoti galvenokārt ar šo pēdējo jēdzienu (skat. Tiesas 1989. gada 14. marta spriedumu lietā 133/88 *Del Amo Martinez*/Parlaments, *Recueil*, 689. lpp., 10. punkts; Pirmās instances tiesas 2005. gada 31. maija spriedumu lietā T-284/02 *Dionyssopoulou*/Padome, Krājums-CDL, I-A-131. un II-597. lpp., 62. punkts).

110 Atbilstoši iepriekšējā punktā izklāstītajai judikatūrai savstarpējās atbilstības prasību pamato pats pirmstiesas procedūras mērķis, proti, ļaut administrācijai pārskatīt savu lēmumu, lai domstarpības, kas radušās starp ierēdņiem un administrāciju, tiktu atrisinātas ārpustiesas ceļā, kas atbilstoši vairumā spriedumu izmantotajiem terminiem tiek dēvēts par "izlīgumu". Lai šādas procedūras rezultātā varētu sasniegt izvirzīto mērķi, atbilstoši šai pašai judikatūrai iecēlējinstitūcijai ir jābūt pietiekami precīzai informācijai par ieinteresēto personu izvirzītajiem iebildumiem pret apstrīdēto lēmumu.

111 Tomēr, tā kā pirmstiesas procedūrai ir neformāls raksturs un ieinteresētās personas šajā stadijā var rīkoties bez advokāta palīdzības, ir ticis nospriests, ka administrācijai sūdzības jāinterpretē nevis šauri, bet gan plaši (iepriekš minētais spriedums lietā *Del Amo Martinez*/Parlaments, 11. punkts; Pirmās instances tiesas 2005. gada 13. aprīļa spriedums lietā T-353/03 *Nielsen*/Padome, Krājums-CDL, I-A-95. un II-443. lpp., 23. punkts). Tādējādi tika nospriests, ka, lai gan Savienības tiesā iesniegtiem prasījumiem var būt tikai tāds pats priekšmets kā sūdzībā izklāstītajiem prasījumiem un tie drīkst ietvert tikai tos "apstrīdēšanas pamatus", kuri balstīti uz tādu pašu iemeslu, kāds ir norādīts sūdzībā iekļautajam apstrīdēšanas pamatam, šos apstrīdēšanas pamatus Savienības tiesā tomēr var paplašināt, norādot tādus pamatus un argumentus, kas ne vienmēr ir sūdzībā, bet ir ar to cieši saistīti (Tiesas 1989. gada 26. janvāra spriedums lietā 224/87 *Koutchoumoff*/Komisija, *Recueil*, 99. lpp., 10. punkts; Pirmās instances tiesas 1995. gada 8. jūnija spriedums lietā T-496/93 *Allo*/Komisija, *Recueil FP*, I-A-127. un II-405. lpp., 26. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Dionyssopoulou*/Padome, 62. punkts; Civildienesta tiesas 2009. gada 18. maija spriedums apvienotajās lietās F-138/06 un F-37/08 *Meister*/ITSB, Krājums-CDL, I-A-1-131. un II-A-1-727. lpp., 145. punkts).

112 Pat ja kopš savstarpējās atbilstības prasības ieviešanas Savienības tiesa ne vienmēr ir piemērojusi šo normu vienādi plaši (attiecībā uz gadījumiem, kad šī prasība ir piemērota stingri, iespējams, tādēļ, ka tika secināts, ka pastāv saikne starp prāvas pamata un apstrīdēšanas pamata jēdzieniem, skat. Tiesas 2001. gada 13. decembra spriedumu lietā C-446/00 P *Cubero Vermurie*/Komisija, *Recueil*, I-10315. lpp., 12., 13. un 16. punkts; Pirmās instances tiesas 1998. gada 28. maija spriedumu apvienotajās lietās T-78/96 un T-170/96 *W*/Komisija, *Recueil FP*, I-A-239. un II-745. lpp., 62.–64. punkts; Civildienesta tiesas 2007. gada 11. decembra rīkojumu lietā F-60/07 *Martin Bermejo* /Komisija, Krājums-CDL, I-A-1-407. un II-A-1-2259. lpp., 36.–39. punkts); šīs savstarpējās atbilstības prasības plašāka interpretācija, iespējams, atbilst gan pirmstiesas procedūras mērķim, kāds ir atgādināts šī sprieduma 110. punktā, gan arī pirmstiesas procedūrā piemērojamām normām par tiesāšanās izdevumiem.

113 Pirmkārt, domstarpību atrisināšanu ārpustiesas ceļā, kas ir pirmstiesas procedūras mērķis, ļoti atvieglo tas, ka šīs procedūras laikā nav juridiskā formālisma. Turklāt tādēļ judikatūrā netiek pieprasīts, ka ierēdņa norādītajiem iebildumiem viņa sūdzības pamatojumā būtu jābūt izteiktiem juridiskos terminos (Pirmās instances tiesas 1997. gada 5. novembra spriedums lietā T-12/97 *Barnett*/Komisija, *Recueil FP*, I-A-313. un II-863. lpp., 68. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Nielsen*/Padome, 26. punkts). Ja savstarpējās atbilstības prasība tiktu interpretēta un piemērota šauri, ierēdnis, baidoties no prāvas galīgas izspriešanas jau pirmstiesas posmā, būtu mudināts vērsties pie advokāta jau šajā stadijā, lai gan šīs stadijas mērķis ir nevis sagatavot prasību [iesniegšanai] tiesā, bet to novērst. Vēršoties pie advokāta, prasītājs pirmstiesas procedūru padarītu grūtāku, kas acīmredzami būtu pretrunā tās mērķim.

114 Otrkārt, ierēdnim radušies izdevumi pirms prasības celšanas tiek uzskatīti par neatlīdzināmiem izdevumiem (Pirmās instances tiesas 2002. gada 10. janvāra rīkojums lietā T-80/97 DEP *Starway* /Padome, *Recueil*, II-1. lpp., 25. punkts, un 2004. gada 7. decembra rīkojums lietā T-251/00 DEP *Lagardère* un *Canal*+/Komisija, Krājums, II-4217. lpp., 21. un 22. punkts) pretēji gadījumam ar izdevumiem, kas ir radušies pašas tiesvedības laikā, proti, sākot no prasības iesniegšanas brīža. Šādas [divu veidu izdevumu] nošķiršanas mērķis it īpaši ir likumdevēja vēlme atturēt ierēdni no vēršanās pie advokāta pirmstiesas procedūras laikā.

115 Pašreiz prasības par savstarpējo atbilstību starp sūdzību un prasību plaša interpretācija ir nepieciešama jo vairāk.

116 Pirmkārt, šāda interpretācija atbilst judikatūrai, kurā parādās efektīvas tiesiskās aizsardzības principa kā vispārējā Savienības tiesību principa, kas izriet no visām dalībvalstīm kopējām konstitucionālajām tradīcijām un kam ir veltīts Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas, kas ir parakstīta Romā 1950. gada 4. novembrī, 6.–13. pants, aizvien pieaugošā nozīme, turklāt šis princips ir apstiprināts arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (šajā ziņā skat. Tiesas 2008. gada 3. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-402/05 P un C-415/05 P *Kadi* un *Al Barakaat International*

Foundation/Padome un Komisija, Krājums, I-6351. lpp., 335. punkts), kurai saskaņā ar LES 6. panta 1. punktu ir tāda pati juridiska vērtība kā Līgumiem, 47. pantā. Ja nozīme, kāda šim principam ir tiesiskā sabiedrībā, pamato primāro tiesību noteikumu, kas attiecas uz Tiesas kompetenci prejudiciālo nolēmumu jomā Līguma par ES ietvaros – redakcijā pirms Lisabonas līguma, plašu interpretāciju (skat. it īpaši Tiesas 2007. gada 27. februāra spriedumus lietā C-354/04 P *Gestoras Pro Amnistía* u.c./Padome, Krājums, I-1579. lpp., 53. punkts, un lietā C-355/04 P *Segi* u.c./Padome, Krājums, I-1657. lpp., 53. punkts, un 2007. gada 3. maija spriedumu lietā C-303/05 *Advocaten voor de Wereld*, Krājums, I-3633. lpp., 18. punkts), tad civildienesta tiesību jomā tai ir jāpamato arī tāda savstarpējās atbilstības prasības interpretācija, kas pēc iespējas atvieglo šīs prasības prasītājam radītos ierobežojumus attiecībā uz pamatiem un argumentiem, kurus tā pārstāvis drīkst norādīt prasības pieteikumā. Kaut gan vēlāki ierobežojumi, piemēram, attiecībā uz papildu pierādījumu iesniegšanu un jaunu pamatu izvirzīšanu (skat. Civildienesta tiesas Reglamenta 42. un 43. pantu) ir daļa no efektīvas tiesvedības norises Civildienesta tiesā un tādējādi tie nekaitē efektīvas tiesiskās aizsardzības principam, šis princips tomēr varētu zaudēt lielu daļu no savas būtības gadījumā, ja prasītāju pārstāvošais advokāts saskartos ar aizliegumu iesniegt pamatus, kuri var izrādīties nozīmīgi prāvas risinājumam, tādēļ ka pats prasītājs nebija padomājis par šo pamatu norādīšanu pirmstiesas procedūras laikā.

117 Otrkārt, kopš ir stājies spēkā Padomes 2004. gada 2. novembra Lēmums 2004/752/EK, Euratom, ar ko izveido Eiropas Savienības Civildienesta tiesu (OV L 333, 7. lpp.; turpmāk tekstā – "lēmums par Civildienesta tiesas izveidi"), kura I pielikuma 7. panta 5. punktā ir paredzēts, ka lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs, ierēdnim ir palielinājies finanšu risks salīdzinājumā ar laika posmu, kurā ir radusies judikatūrā noteiktā prasība par savstarpējo atbilstību starp sūdzību un prasību, kad ierēdnim nebija jāsedz iestādes, kurai spriedums ir labvēlīgs, tiesāšanās izdevumi. Protams, šis jauninājums, kas tika ieviests ar lēmumu par Civildienesta tiesas izveidi, pielīdzina tiesāšanās izdevumu kārtību civildienesta lietās tām vispārējo tiesību lietām, kuras tiek izskatītas tiesvedībā Savienības tiesā; tomēr ir jānorāda, ka šajās pēdējās tiesvedībās gan tiesību aktu atcelšanas jomā, gan atbildības jomā ne vienmēr iepriekš ir bijusi pirmstiesas procedūra un tajās nav zināms prasībai par savstarpējo atbilstību pielīdzināms ierobežojums. Tādējādi, lai kompensētu jauno finanšu risku, kuru ierēdņiem, kas vēlas vērsties Civildienesta tiesā, ir radījis lēmums par Civildienesta tiesas izveidi, ir saprātīgi un arī atbilstoši pareizas tiesvedības principam samazināt ierobežojumus ierēdņiem, ļaujot viņu pārstāvim paust ne tikai iebildumus, ko izvirzījis ierēdnis, kurš bieži vien nav jurists un katrā ziņā nerīkojas kā jurists, vēl jo mazāk kā advokāts.

118 Treškārt, gan administratīvās prakses attīstība, gan pamattiesību statusa piešķiršana tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pakāpeniski vājināja vienu no galvenajiem savstarpējās atbilstības prasības pamatojumiem, kas bija norādīti 1970. gadu judikatūrā, proti, strīdu ārpustiesas risinājuma veicināšanu šī sprieduma 110. punktā norādītajā nozīmē. Pirmkārt, ja nav apstrīdams, ka iepriekšējas sūdzības procedūra vēl aizvien efektīvi filtrē iebildumus un dod iespēju administrācijai pirms prasības celšanas novērst iespējamos pārkāpumus vai aizstāvēt savu lēmumu likumību, tomēr ir jāuzdod jautājums par to, vai pirmstiesas procedūrā vēl aizvien pastāv iespēja aktīvi un konkrēti mēģināt domstarpības atrisināt izlīguma ceļā; turklāt šajā ziņā konstatētie trūkumi pamatoja, ka lēmumā par Civildienesta tiesas izveidi īpašs uzsvars tika likts uz iespējām mēģināt strīdu risināt izlīguma ceļā jebkurā procesa stadijā Savienības Civildienesta tiesā. Otrkārt, ja tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību Civildienesta tiesā garantija kā vispārējā tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā izpausme, kas ir atgādināta šī sprieduma 116. punktā, tiek īstenota atbilstoši it īpaši procesuālām normām, kurās ir noteikta tās piemērošana un apmērs, ņemot vērā tās fundamentālo raksturu, tā nevar būt pārāk cieši saistīta ar pirmstiesas procedūras mērķi, tai pārmērīgi nekaitējot; domstarpību atrisināšana ārpustiesas ceļā, lai arī cik vēlama tā nebūtu, nav pamattiesības, un tādēļ tā nevar attaisnot, ka ierēdņiem pieejamās prasības celšanas tiesā iespējas tiek radikāli ierobežotas.

119 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir jākonstatē, ka saskaņā ar 109. punktā minēto judikatūru savstarpējas atbilstības prasību var piemērot tikai tajos gadījumos, kad prasība tiesā groza sūdzības priekšmetu vai tās pamatu, šo pēdējo jēdzienu "pamats" interpretējot plaši. Saskaņā ar šādu

interpretāciju un runājot par prasījumiem atcelt tiesību aktu, kādi ir iesniegti Civildienesta tiesai pret iecēlējinstitūcijas 2006. gada 8. septembra lēmumu, ar jēdzienu "prāvas pamats" ir jāsaprot prasītāja iebildumi par apstrīdētā akta iekšējo tiesiskumu vai, pakārtoti, tā ārējā tiesiskuma apstrīdēšanu – atšķirība, kas vairākkārt ir atzīta judikatūrā (Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, *Recueil*, I-1719. lpp., 67. punkts; Civildienesta tiesas 2008. gada 21. februāra spriedums lietā F-31/07 *Putterie-De-Beukelaer*/Komisija, Krājums-CDL, I-A-1-53. un II-A-1-261. lpp., 57. un nākamie punkti; par kuru ir iesniegta apelācijas sūdzība, kas tiek izskatīta Eiropas Savienības Vispārējā tiesā, lieta T-160/08 P, un 2008. gada 11. septembra spriedums lietā F-135/07 *Smadja*/Komisija, Krājums-CDL, I-A-1-299. un II-A-1-1585. lpp., 40. punkts, par kuru ir iesniegta apelācijas sūdzība, kas tiek izskatīta Eiropas Savienības Vispārējā tiesā, lieta T-513/08 P).

120 Līdz ar to, ievērojot iebildes par prettiesiskumu, kā arī sabiedriskās kārtības pamatus, prāvas pamats un tātad arī [prasības pieteikuma] nepieņemamība parasti nemainās tādēļ, ka netiek ievērota prasība par savstarpējo atbilstību, izņemot gadījumu, ja prasītājs, kas savā sūdzībā apstrīd tikai tam nelabvēlīga akta formālo spēkā esamību, ieskaitot tā procesuālos aspektus, prasības pieteikumā norāda pamatus pēc būtības, vai – pretējā gadījumā, ja prasītājs savā sūdzībā apstrīd tikai tam nelabvēlīgā akta tiesiskumu pēc būtības un vēlāk iesniedz prasības pieteikumu, kurā ir norādīti pamati, kas attiecas uz šī akta formālo spēkā esamību, ieskaitot tā procesuālos aspektus.

121 Runājot par iebildēm par prettiesiskumu, pat ja tās attiecas uz citu juridisku pamatu nekā tas, kurš ir iekļauts sūdzībā, to nepieņemamība savstarpējās atbilstības prasības neievērošanas dēļ izjauktu līdzsvaru starp ierēdņa procesuālo tiesību aizsardzību un pirmstiesas procedūras mērķi un tā būtu nesamērīga un nepamatota sankcija attiecībā uz ierēdni. Tā kā iebildei par prettiesiskumu ir ievērojams juridisks raksturs, kā arī tādēļ, ka argumentācija, kas liek ieinteresētajai personai meklēt un norādīt šādu iebildi, no ierēdņa vai darbinieka, kurš iesniedz sūdzību un kuram ne vienmēr ir atbilstoša juridiska kompetence, nevar pieprasīt, lai tas noformulētu šādu iebildi pirmstiesas procedūras stadijā un to izdarītu tā, lai to vēlāk neatzītu par nepieņemamu. Turklāt nešķiet, ka tas, ka iebilde par prettiesiskumu tiek izvirzīta pirmstiesas procedūras stadijā, varētu izraisīt to, ka sūdzības iesniedzējs vinnē lietu šajā stadijā, jo ir maz ticams, ka administrācija izvēlēsies nepiemērot spēkā esošu noteikumu, kurā, iespējams, netiek ņemta vērā augstāka hierarhiska līmeņa norma, tikai tāpēc, lai domstarpības varētu atrisināt ārpustiesas ceļā.

122 No iepriekš, it īpaši 119.–121. punktā, minētajiem apsvērumiem izriet, ka ar to, ka prasības pieteikumā ir norādīts pamats, kurš balstās uz tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu, nekādā veidā netiek pārkāpta savstarpējās atbilstības prasība. Sūdzībā apstrīdot Parlamenta lēmuma, ar kuru par 50 % tika samazināts apgādnieka zaudējuma pensijas apmērs, kuru prasītājs saņēma kā pārdzīvojušais laulātais, pamatu, kurš balstās uz cita pārdzīvojušā laulātā esamību, viņš acīmredzami pēc būtības apstrīdēja apstrīdētā lēmuma tiesiskumu. Pamats, kas attiecas uz tiesisko paļāvību, acīmredzami ir pamats par tiesiskumu pēc būtības. Tādējādi pamats ir jāatzīst par pieņemamu.

123 Tā kā pamats par tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu ir pieņemams, tas ir jāaplūko pēc būtības.

124 Runājot par būtību un papildus tam, ka prasītājs atsaucas uz savu tiesisko paļāvību attiecībā uz to, ka Parlaments ir atzinis viņu par nelaiķes Neimanes laulāto, nevis tiesisko paļāvību par apgādnieka zaudējuma pensiju, un turklāt par viņa eventuālajām tiesībām saņemt pilnu šīs pensijas summu, ir jākonstatē, ka judikatūrā noteiktie nosacījumi, kas dod tiesības atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzību (Pirmās instances tiesas 1996. gada 27. februāra spriedums lietā T-235/94 *Galtieri* /Parlaments, *Recueil FP*, I-A-43. un II-129. lpp., 63. un 65. punkts, un 2005. gada 16. marta spriedums lietā T-329/03 *Ricci*/Komisija, Krājums-CDL, I-A-69. un II-315. lpp., 79. punkts; Civildienesta tiesas 2008. gada 21. februāra spriedums lietā F-4/07 *Skoulidi*/Komisija, Krājums-CDL, I-A-1-47. un II-A-1-229. lpp., 79. punkts, un 2008. gada 4. novembra spriedums lietā F-126/07 *Van Beers*/Komisija, Krājums-CDL, I-A-1-355. un II-A-1-1929. lpp., 70. punkts), šajā lietā nav izpildīti, jo prasītājs nevar norādīt precīzus, beznosacījuma un saskaņotus administrācijas sniegtus solījumus.

125 Pirmkārt, tas, ka administrācija izmaksā finansiālu pabalstu ieinteresētajai personai – pat ja tas ir vairāku gadu garumā, pats par sevi nevar tikt uzskatīts par precīzu, beznosacījuma un saskaņotu solījumu iepriekšējā punktā minētās judikatūras nozīmē; pretējā gadījumā Savienības tiesa automātiski atceltu jebkuru administrācijas lēmumu, ar kuru nākotnē un eventuāli ar atpakaļejošu spēku tiek atteikts turpināt maksāt tādu finansiālu maksājumu, kurš ieinteresētajai personai ticis izmaksāts nelikumīgi vairāku gadu garumā, un tiesa to darītu, pamatojoties uz to, ka ir ticis pārkāpts tiesiskās paļāvības princips, kā rezultātā Civildienesta noteikumu 85. pants par nepamatotu maksājumu atgūšanu lielākajā daļā zaudētu lietderīgo ietekmi. Tādējādi apgādnieka pabalsta izmaksāšana nelaiķei Neimanei tādēļ, ka viņa bija precējusies ar prasītāju, un vēlāk apgādnieces zaudējuma pensijas izmaksāšana prasītājam nevarēja viņam radīt tiesisko paļāvību par to, ka viņš tiek atzīts par laulāto un ka šie maksājumi ir likumīgi, lai gan Parlaments šajā ziņā nebija sniedzis nekādus citus solījumus.

126 Otrkārt, ņemot vērā īpašos lietas apstākļus, tas, ka, līdzko *Tribunal de première instance de Namur* spriedums kļuva galīgs, Parlaments nelaiķi Neimani uzskatīja par šķirtu Civildienesta noteikumu izpratnē (ar visām no tā izrietošajām finansiālajām sekām, proti, it īpaši apstākli, ka viņa vairs nesaņēma apgādnieka pabalstu) un vēlāk – par precētu ar prasītāju (laulība, par kuru viņa atkal saņēma apgādnieka pabalstu), nav uzskatāms par apstākli, kas prasītājam varēja radīt tiesisko paļāvību attiecībā uz turpmāku apgādnieka zaudējuma pensijas piešķiršanu pilnā apmērā.

127 Pēc analoģijas ar Civildienesta noteikumu 85. pantā paredzēto gadījumu (skat. šī sprieduma 125. punktu) – iestādes administrācijas pienākums neapstrīdami nav brīvprātīgi un pašai veikt pētījumus par personāla un ierēdņu statusa izmaiņām, bet tai vienkārši ir jāņem vērā ieinteresētās personas iesniegtā informācija atkarībā no oficiālajos dokumentos vai tiesu nolēmumos norādītajiem pierādījumiem. Pamatojoties uz šo informāciju un dokumentiem, administrācijai ir jāveic finansiāla rakstura pasākumi, un līdz ar to tai ir jāpieņem šādi lēmumi. Šāds ir ar Parlamentu saistītais gadījums aplūkojamajā lietā, kurš, kā tas izriet no lietas izskatīšanas, ir tikai ņēmis vērā nelaiķes Neimanes sniegto informāciju, kā arī viņas iesniegtos pierādījumus šīs informācijas pamatošanai atkarībā no gada un no izmaiņām viņas personīgajā situācijā. Savukārt, kā Parlaments to norādīja tiesas sēdē, prasītājam to neapstrīdot, tam nebija zināms par 1996. gada 16. decembrī nelaiķes Neimanes celto prasību *Bayerisches Staatsministerium der Justiz* (Bavārijas Tieslietu ministrija, Vācija), nedz arī par *Bayerisches Oberstes Landesgericht* 1999. gada 11. oktobra rīkojumu, ar kuru Vācijā tika atteikts atzīt *Tribunal de première instance de Namur* spriedumu par laulības šķiršanu, nedz arī par vēlāk 2003. gadā nelaiķa Brauna-Neimaņa *Amtsgericht-Familiengericht-Merzig* celto prasību par laulības šķiršanu.

128 Ja Parlamentam būtu bijusi šī informācija, tas, iespējams, būtu pieņēmis citādāku lēmumu attiecībā uz prasītāju vai vismaz būtu izteicis šaubas par viņa ģimenes stāvokli.

129 Nelaiķe Neimane ir atbildīga par to, ka Parlamentam netika iesniegta iepriekš minētā informācija un dokumenti, un pēc viņas nāves par to katrā ziņā atbild prasītājs; maz ticams, ka pēdējais minētais, kurš, kā izriet no nelaiķa Brauna-Neimaņa pēc tiesas sēdes iesniegto dokumentu pielikumā esošās 1997. gada 22. septembra vēstules (skat. šī sprieduma 33. punktu), jau 1997. gadā tikās ar nelaiķi Neimani un zināja par nelaiķa Brauna-Neimaņa esamību, varēja nezināt par 1993. gadā noslēgto laulību starp šo pēdējo minēto un nelaiķi Neimani vai par 1999. gada 11. oktobra *Bayerisches Oberstes Landesgericht* rīkojumu, ar kuru *Tribunal de première instance de Namur* spriedums par laulības šķiršanu Vācijā netika atzīts. Tādējādi ir ļoti iespējams, ka dienā, kad prasītājs lūdza Parlamentam viņam piešķirt apgādnieka zaudējuma pensiju, proti, 2004. gada 11. augustā, viņš zināja, ka, iespējams, ir vēl cita persona, kas eventuāli var pieprasīt iestādei, lai tai tiktu atzīts pārdzīvojušā laulātā statuss, un lūgt tai piešķirt apgādnieka zaudējuma pensiju. Šajos apstākļos vēl ir jānorāda, pirmkārt, uz nelaiķa Brauna-Neimaņa sūdzību par divvīrību, kas 2005. gada 17. martā iesniegta pret prasītāju, kurš saskaņā ar *Staatsanwaltschaft Siegen* 2006. gada 16. februāra vēstuli (skat. šī sprieduma 33. punktu) apstrīdēja viņam inkriminētos faktus, kas nozīmē, ka viņš par tiem bija informēts, otrkārt, uz tiesvedību *Amtsgericht Siegen*, kurā prasītājs bija pārstāvēts lietas dalībnieks un tādējādi viņam acīmredzami bija zināms 2006. gada 25. janvāra rīkojuma saturs, kurā ir skaidra atsauce uz iepriekš minēto *Bayerisches*

Oberstes Landesgericht rīkojumu; gan procedūra, kas tika aizsākta ar sūdzību par divvīrību, gan procedūra, kuras rezultātā tika izdots iepriekš minētais 2006. gada 25. janvāra rīkojums, norisinājās ilgu laiku pirms datuma, kurā nelaiķis Brauns-Neimanis lūdza Parlamentam viņam piešķirt apgādnieka zaudējuma pensiju. Šajos apstākļos nav šaubu par to, ka prasītājs likumīgi varēja sagaidīt, ka nelaiķis Brauns-Neimanis kā pārdzīvojušais laulātais kādā brīdī lūgs Parlamentu piešķirt viņam apgādnieka zaudējuma pensiju.

130 Visu šo iemeslu dēļ pamats, kas ir balstīts uz tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu, ir jānoraida, turklāt šajā kontekstā ir jāatgādina, ka pat pēc tam, kad Parlaments nelaiķim Braunam-Neimanim bija piešķīris apgādnieka zaudējuma pensiju par nelaiķi Neimani 50 % apmērā ar atpakaļejošu datumu no 2004. gada 1. augusta, tas nolēma no prasītāja neatgūt nepamatotos maksājumus 50 % apmērā no viņa pārmērīgi saņemtās apgādnieka zaudējuma pensijas laika posmā no 2004. gada 1. augusta līdz apstrīdētā lēmuma spēkā stāšanās dienai.

131 No visa iepriekš minētā izriet, ka prasījumi atcelt tiesību aktu un līdz ar to prasījumi piespriest Parlamentam samaksāt prasītājam ar atpakaļejošu spēku no 2006. gada 1. aprīļa papildus 50 % apgādnieka zaudējuma pensijas par nelaiķi Neimani un turpināt viņam maksāt šo summu ik mēnesi līdz 2009. gada oktobrim ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

132 Atbilstoši Reglamenta 122. pantam šī reglamenta II sadaļas 8. nodaļas noteikumi par tiesāšanās izdevumiem un Civildienesta tiesai radītajiem izdevumiem ir piemērojami vienīgi lietām, kuras Civildienesta tiesā ir ierosinātas, sākot no šī reglamenta spēkā stāšanās dienas, proti, 2007. gada 1. novembra. Attiecīgie Vispārējās tiesas Reglamenta noteikumi šajā jomā ir piemērojami *mutatis mutandis* lietām, kuras tiek izskatītas Civildienesta tiesā pirms šī datuma.

133 Atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tomēr atbilstoši minētā reglamenta 88. pantam tiesvedībā, kurā lietas dalībnieki ir iestādes un to darbinieki, iestādes sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

134 Atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 87. panta 4. punkta trešajai daļai Vispārējā tiesa var nolemt, ka personām, kas iestājušās lietā, savi tiesāšanās izdevumi jāsedz pašām.

135 Tā kā šajā lietā spriedums prasītājam ir nelabvēlīgs, ir jānolemj, ka katrs lietas dalībnieks pamata lietā sedz savus tiesāšanās izdevumus pats.

136 Attiecībā uz personu, kas ir iestājusies lietā – kaut arī Civildienesta tiesa patiešām pēc savas iniciatīvas uzaicināja šo personu iestāties šajā tiesvedībā, tomēr nav strīda par to, ka tā, atbildot uz šo uzaicinājumu, lūdza atļauju iestāties lietā Parlamenta prasījumu atbalstam, tādējādi ar šo iestāšanos lietā tā varēja nodrošināt savu interešu pārstāvību šajā procesā un, visbeidzot un galvenokārt, – ka līdz ar to šī persona varēja norādīt un aizstāvēt savas tiesības pret prasītāja apgalvojumiem, kas viņai bija labvēlīgi, jo tās iestāšanās lietā ietekmēja tiesas argumentāciju, rezultātā nolemjot noraidīt prasītāja prasījumus. Šo iemeslu dēļ ir jānospriež, ka persona, kas iestājusies lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu

CIVILDIENESTA TIESA (plēnums)

nospriež:

1) nelemt par prasījumiem, kuri vērsti uz to, lai Parlaments izmaksātu V. Mantam visu apgādnieka zaudējuma pensijas summu, tiktāl, ciktāl šie prasījumi attiecas uz laika posmu pēc 2009. gada 31. oktobra;

2) pārējā daļā prasību noraidīt;

3) katrs lietas dalībnieks, to skaitā persona, kas iestājusies lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pats.

Mahoney Gervasoni

Kreppel Tagaras Van Raepenbusch

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2010. gada 1. jūlijā.

Sekretārs
W. Hakenberg

Priekšsēdētājs
P. Mahoney